

Economische faculteit wil geen formatie vrouwenstudies

UITSPRAAK COMMISSIE SLAGTER STEUNT AUTONOMIE FACULTEITEN

De universiteitsraad heeft haar begrotingsrecht te ruim geïnterpreteerd toen ze in januari '87 vaststelde dat de faculteiten in hun begroting formatie voor vrouwenstudies moeten reserveren. Tot die conclusie komt de commissie Slagter, die de uitvoering van de Wet op het Wetenschappelijk onderwijs (WVO) begeleidt. Het college van bestuur had de commissie gevraagd om haar oordeel te geven over de reikwijdte van het begrotingsrecht van de raad. Het advies van de commissie is weliswaar niet bindend, maar wordt door het college "op hoge prijs" gesteld.

Het in januari door de raad genomen besluit stelt dat vrouwenstudies ingebed moeten worden in het reguliere onderzoeksprogramma van de faculteiten. Tevens verplicht de raad de faculteiten om in hun begroting over 1988 een halve formatieplaats voor vrouwenstudies te reserveren. In 1989 moet dat een hele plaats worden. De raad ging bij dit besluit voorbij aan het advies van onder andere de Vrouwenemancipatiecommissie, die wilde dat er gedurende vier jaar een centraal budget zou komen voor het stimuleren van vrouwenstudies. Met haar afwijkende besluit forceerde de raad een principiële uitspraak over haar bevoegdheden met betrekking tot het facultaire beleid.

Hoewel het college zich in grote lijnen achter het genomen besluit opstelde, werd niettemin de commissie Slagter ingeschakeld. Het besluit over vrouwenstudies schept immers een belangrijke precedent voor toekomstige ingrepen van de raad in onderwijs, onderzoek en begroting van de faculteiten.

De commissie Slagter, die haar bevindingen over enkele weken aan het college zal melden, komt nu tot de conclusie dat de universiteitsraad haar bevoegdheden heeft overschreden. De raad mag geen rechtstreekse invloed uitoefenen op de

facultaire onderzoeksprogramma's, zo stelt de commissie. De algemene uitspraak dat vrouwenstudies ingebed dienen te worden binnen het reguliere onderzoeksprogramma van de faculteiten acht ze in strijd met de facultaire autonomie.

De concrete invulling die de raad daaraan geeft, de verplichting dat de faculteiten voor '88 en '89 formatie voor vrouwenstudies moeten reserveren, kan volgens de commissie procedureel ook niet door de beugel. Volgens de WVO heeft de universiteitsraad in deze namelijk geen initiatiefrecht. Dat ligt bij het college van bestuur, na overleg met de faculteiten. Als die niet bereid zijn om ruimte te reserveren voor vrouwenstudies (of welke andere studies dan ook), kan de raad dit niet afdwingen.

De discussie over de bevoegdheden van de raad wordt actueel als eind januari het begrotingsdebat plaats vindt. Dan moet het raadsbesluit over vrouwenstudies immers vertaald zijn naar de facultaire begrotingen. Bij rechten en gezondheids-wetenschappen vormt dat geen probleem. Daar zijn de plaatsen voor vrouwenstudies inmiddels structureel. Aan de medische faculteit loopt momenteel een procedure voor de aanstelling van een medewerkster vrouwenstudies. De eco-

nomische faculteit wil echter geen aparte formatie voor dit onderzoeksterrein vrijmaken. De faculteit claimt dat er in haar onderwijs- en onderzoeksprogramma al veel thema's relevant zijn voor vrouwenstudies. Men is bovendien geen voorstander van een aparte formatie vrouwenstudies en wil hooguit aan een aantal medewerkers van de faculteit een aparte onderzoeksopdracht vrouwenstudies geven, die naast de gewone taken kan worden uitgevoerd. De faculteit stelt verder dat ze geen formatieruimte heeft. Daarnaast zijn er bezwaren tegen de manier waarop de u-raad haar positie probeert te versterken door invloed uit te oefenen op het onderwijs- en onderzoeksprogramma.

Als de universiteitsraad de discussie over haar bevoegdheden op de spits wil drijven, zal ze ingrijpen in de begroting van de economische faculteit. Het college van bestuur kan het raadsbesluit vervolgens door de minister van onderwijs laten 'vernietigen'. Daarvoor vindt men nu steun in het advies van de commissie Slagter, die immers de autonomie van de faculteiten laat prevale-

Emely Nobis

DEETMAN VOLGT ADVIEZEN OP

Minister drs. W.J. Deetman zal "grosso modo" alle aanbevelingen van de adviescommissie studiefinanciering, de commissie-de Hart, overnemen. Deetman noemt de aanbevelingen in een brief die hij dinsdag naar de Tweede Kamer stuurde "realistisch en constructief". De by-pass-regeling wordt voortgezet en ook de steunpunten blijven bestaan. Ook zal de centrale directie studiefinanciering ingrijpend worden gereorganiseerd, en het management sterk verbeterd.

Over wezenlijke wijzigingen in de opzet van de wet is echter nu nog geen beslissing genomen. Zo suggereerde de commissie vorige week in haar aanbevelingen om in plaats van de biologische ouder, die door de wet nu verantwoordelijk wordt gehouden voor de ouderlijke bijdrage, de verzorgende ouder als zodanig aan te wijzen. Omdat ouders na een echtscheiding, vooral als die lang geleden is uitgesproken, moeilijk te vinden zijn leidt de huidige

bepaling voor duizenden studenten tot financiële problemen. Andere aanbevolen wetswijzigingen, waarop Deetman nog studeert, zijn:

- het creëren van de mogelijkheid voor een student met weigerachtige ouders om zijn recht op financiële ondersteuning over te dragen aan de overheid;

- het berekenen van de studiefinanciering per jaar en niet per maand; -de invoering van een algemeen recht op een voorschot op de

beurs als "vangnet" in de wet.

Over deze voorstellen wil Deetman eerst advies inwinnen bij nog weer andere instanties, voordat hij eventueel voorstellen naar de Minister-raad stuurt. Die mogen overigens niets extra kosten, schrijft Deetman. Over zijn eigen verantwoordelijkheid voor de snelle invoering van het beursstelsel en de daar-

(Vervolg op pagina 6)

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg. Postbus 616, 6200 MD Maastricht. Tel. 043-888468

Achtste jaargang, nummer 15, 3 december 1987

Inhoud

Pagina 3

Maastricht in Amsterdam

Tien bussen met Maastrichtse studenten vertrokken op 1 december naar Amsterdam om daar hun stem uit te brengen tegen de plannen van minister Deetman. Het grote studentenkoor vulde het museumplein met eensgezinde leuzen tegen de getergde bewindsman. Die moet aftreden, vinden de studenten.

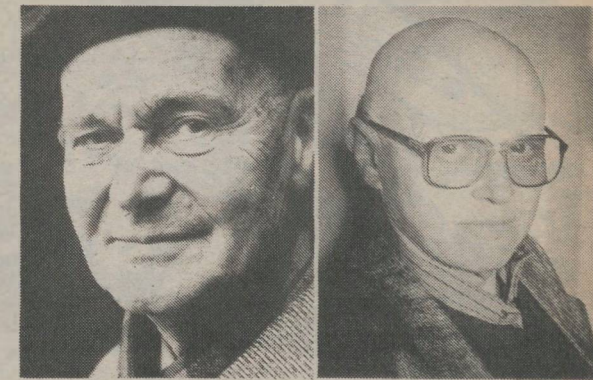
Pagina 5

MAAS

Wie medicijnen gaat studeren in Maastricht, kan rekenen op een flinke portie vaardigheidstraining in het skillslab. Om de effecten van het onderwijs in gespreksvaardigheid te toetsen werd een gedetailleerd observatieinstrument ontwikkeld, de MAAS. De vraag of de MAAS zelf de toets der wetenschappelijke kritiek kan doorstaan resulteerde enige weken geleden in een dubbelpromotie en een 447 pagina's tellend engelstalig proefschrift.

Pagina 7

De beste twee economen

De in het buitenland meest bekende Nederlandse econoom is een econometrist, de op een na beste een werktuigbouwkundig ingenieur met inzicht in de psychologische processen binnen bedrijven. De eerste is Nobelprijswinnaar Jan Tinbergen, de tweede de Maastrichtse hoogleraar Geert Hofstede. Hij is de grote verrassing van de economen-topdertig van Quod Novum.

En verder

Zelfzorg voor AIDS-patiënten. Eva is boos op de gemiddelde student en gokken op het galabal

Studentenhuis „In de Fortuyn”

Boschstraat 97, links van de St. Matthiaskerk

- ★ Aldaar zijn gevestigd het **RK Studentepastoraat Maastricht** en de **RK Studentenvereniging Servatius**.
Telefoon 043-211126. Secretariaat open: 9.30-12.30 uur.
- ★ In het studentenhuis zijn ingericht: een grote **conversatiezaal** met o.a. bar, TV en piano, een ruime **leeszaal-bibliotheek** (ook open voor vrije studie), een **kapel** voor meditatie en kleinere **ruimten** voor gespreksgroepen.
- ★ Het studentenhuis biedt graag gastvrijheid dagelijks van 9.30-12.30 uur en na afspraak ook de rest van de dag.
- ★ Welkom zijn de studenten van Universiteit en alle H.B.O.-instellingen, ongeacht hun levensovertuiging.
- ★ Elke zondagmorgen om 10.30 uur en donderdagavond om 19.30 uur is er een **Eucharistieviering** voor studenten.
De studentepastor is de gehele week bereikbaar voor persoonlijke gesprekken.

**Het Studentenhuis „In de Fortuyn”
is een open huis**

paartjes

Te koop: Modern Medicine '82 t/m '87 (6 jrg.); Patient Care '79 t/m '87 (9 jrg.); Ned. Tijdschr. v. Geneeskunde '79 t/m '87 (9 jrg. gebonden). Tel: 716955. W. Visscher

Maastricht Villa-park. Te huur prachtige woning met garage, 5 slaapkamers, voor- en achtertuin. Huurperiode maximaal 4 à 5 jaar. Huurprijs f 2000,- exclusief. tel: 632984 (na 19.00 uur)

De eerste echte RL-Hardrock avond!!
Info: John "Whitesnake" Schuurmans (438002)

Koffiekan, melkkan, suikerpot, 4 kopjes en schoteltjes, 4 ontbijtborden (Mitterreich, dekor rose roos), f 25,00. Lange zwarte jurk met decoratie aan hals, maat 42 (slechts éénmaal gedragen), f 75,00.

Te koop Wandmeubel, wit met bruin. 2.50 lang, 1.75 hoog, met schuifdeur, verlichting en boekenplanken, f 125,-, bel 617892

In onderhuur aangeboden: mooie gemeubileerde kamer op Statensingel, 4x5 meter + erker + piano. Gebruik van keuken, luxe badkamer met douche + ligbad, balkon + zolder met 2 huisgenoten. Periode: januari t/m maart 1988, huur f 420,- inclusief. Inlichtingen na 6 dec. 's avonds: 435399

Er is plaats voor AGNIO's bij Algemene Heelkunde, Academisch Ziekenhuis Rotterdam Dijkzigt. Informatie: K.B. de Raad, tel. 010-4635990

Te koop: Flitser Autofocus Vivitar 636 AF voor Nikon f 501, 2 maanden oud. Nieuw prijs f 360,-, vraagprijs f 300,-. Tel: 616967, J. Dellevoet

Te koop: Rokcostuum en jacquet M. 56, tel. 216183.

2 Kamer studio van 4x4 m met badkamer en keuken, warm/koud water en cv, excl. f 550,00 voor 2 personen voor 1 persoon prijs n.o.t.k. Tweede studio, 6x8 m, f 440,00 excl. Te bezichtigen. Bellen 's ochtends of 's avonds. Berenhofstraat 6 te Veldwezelt, tel. 011-714013/zondags 016-477363.

Voor kleine of grote kamerverhuizingen bellen naar 04950-24354.

Native speaker, academicus en beëdigd vertaler, vertaalt al Uw artikelen etc. in of uit het Engels m.b.v. een tekstverwerker (Wordperfect). Ook correctiewerk. Drs. P.E. Davies, tel 030-522695.

De prijsuitreiking van het Beleggingsspel zal donderdag 11 dec. plaatsvinden. Tijd 16.00 uur, plaats: café Tribunal.

Elke maandag video op Circumflex, om 20.00 uur en 22.30 uur, maandag 7-12, Blonde Dolly, maandag 14-12 Merry Christmas Mr. Lawrence met David Bowie.

Te koop: Triumph International 2000, draagbare typemachine (met koffer) in uitstekende staat! Olivetti Lexikon 80, een (bijna antieke) kantoortypemachine met brede wagen. De normale type-functies gaan redelijk. Voor de liefhebber. Prijs (prijzen) nader overeen te komen. Tel. 043-615315.

Te koop: elektronische piano Yamaha YP 10 met piano aanslag. Nieuw prijs f 4500,00, 6 maanden gebruikt. Prijs f 2100,00 incl. standaard. Telefoon: 043-434410 tst. 44 of 471505.

Te huur gevraagd: woonruimte (evt. gemeubileerd) in Maastricht, max. f 300,00. Tel. 253004, na 18.00 uur en in het weekend.

Te koop: talbot Horizon metal. Grijs 1982 1100CC 5drs. APK: 3-87, 96.000 km incl. radio en mistlamp. Vraagprijs f 4000,00. Tel. 043-617832 of tst. 509.

Paar witte damesschaatsen en beschermers, maat 41, f 25,00. Plastic draagbaar koffer voor ongeveer 16 LP's, f 10,00. Wiskunde-rekenliniaal "Aristo" en handleiding, f 15,00. Echte oude spiegel met houten rand (apart model) f 25,00.

Te koop: Volvo 480 ES '86, kleur zwart, p.n.o.t.k. Bel: 043-634322.

Te huur aangeboden per 1 januari 1988 in Smeermaas (B), Maastrichterweg, woonhuis voor 2 à 3 studenten. (3 slaapkamers, 1 woonkamer, keuken, douche, garage, veranda, kelder, zolder). Huurprijs f 550,00 per maand (exclusief). Inlichtingen bij Mw. Fiset: 09-3211717132.

Te koop: rollerskates m 40/41, 2x gebruikt f 35,00, 2 Junior tenniscrackets (tenzo) à f 10,00. Paardrijcap leeftijd 12-14 jaar, merk horka, vraagprijs f 20,00.

Luxe ski-safari naar Frankrijk en Zwitserland in de maanden Januari, Maart en April. Speciaal voor medewerkers. Bel voor informatie: Iwan Jorissen, tel. 043-216857.

Te koop: Golf VW GL Diesel 1979. Tot november 1988 APK. Kleur groen. In prima staat. prijs f 4350,00, tel. 043-644177.

Wintersport. Studenten reis van de stichting De Zon Skier, Portes du Soleil Champoussin, Morgins (600 km skipistes, 190 ski liften) naast de ski piste, vanuit je bed in de lift! 2-3 persoons kamers, 7 dagen halfpensioen en liftpas voor f 539,00. Inl. P. Ivanyi, Tel. 020-823137.

Meldpunt anti-discriminatie Maastricht zoekt dringend vrijwilligers voor het opnemen en behandelen van klachten wegens discriminatie. Bel Nico Verheij, tel. 888703 (overdag).

Te koop: gasfornuis met oven, weinig gebruikt, verscheidene Aziatische tapijten, nieuw Apple IIe clone, met monitor, kleurprinter, twee disk drive gratis programma's, alles spotgoedkoop. Bel 043-648098.

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Maffius. Verschijnt wekelijks.

Redactieadres
Tongersestraat 53, kamer 316,
Postbus 616, 6200 MD
Maastricht. Telefoon:
043-888466. (doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur
Wim Hermans (voorzitter)
Kees Schöfer (penningmeester)
Erik de Graaff
Ton Hammeleers
(redactieafgevaardigde)
Geertjan Tangelder
Johan Muysken

Redactie
Jacques Herraets
Wammas Bos
Emely Nobis

Redactieleden/medewerkers
Marc Bonten
Bart Brouwers
Lucia Geurts
Ton Hammeleers
Evelyn de Leeuw
Paul Pinxten

Redactie-assistente
Liesbeth van Hoef

Foto's
Franco Gon
Fotopersburo Widdershoven
Fotopersburo Mellaart

Tekeningen
John Prop
Raph de Haas

Druk
Limburgs Dagblad Heerlen

Advertenties
Advertenties (behalve Paartjes):
Yvonne Stevens, tel. 043-624938,
werkdagen bereikbaar na 18.00
uur. Tanteven op aanvraag.

Paartjes
Paartjes opgeven bij de redactie.
Voor medewerkers en studenten
gratis, anderen f 7,50. Paartjes
waarin onroerend goed te koop
wordt aangeboden f 25,00 (max
50 woorden).

Mededelingen
Mededelingen voor de
mededelingenpagina's doorgeven
aan Frank Speet, Dienst
Voorlichting, tst 319.

Abonnement
Leden van de universitaire
gemeenschap ontvangen het blad
gratis. Afgestudeerden en andere
belangstellenden kunnen zich
abonneren voor f 25,00 per jaar.

Universitaire Pers
Observant maakt deel uit van het
landelijk samenwerkingsverband
Universitaire Pers, samen met Ad
Valvas (Vrije Universiteit), Delta
(Delft), Univers (Tilburg), Cursor
(Eindhoven), Universiteitsblad
Twente, KU-nieuws (Nijmegen),
Universiteitsblad Utrecht,
Universiteitskrant Groningen en
het Wageningen Universiteitsblad.

**UP-korrespondenten: Bert
Bakker, Esther Hageman.**

Hoe "typisch Moret" is deze advertentie? Wat u waarschijnlijk van Moret weet, is dat het een organisatie is van prominente maatschappen op het vlak van accountancy, belastingzaken, organisatie en informatica. Maar verder...? Hoe ziet de carrièrelijn voor academici er bijvoorbeeld uit? Wacht niet op de volgende cartoon. Bel de heer L.D. van der Klis voor een serieuze kennismaking: 010 - 4072518. Marten Meesweg 51, 3068 AV Rotterdam.

Moret

LID VAN ARTHUR YOUNG INTERNATIONAL

"Deetman denkt dat de studenten haast hebben"

STUDENTEN VULLEN AMSTERDAM MET PROTEST

Meer dan twintigduizend demonstrerende studenten uit het hoger en wetenschappelijk onderwijs eisten op 1 december het aftreden van onderwijsminister Deetman. Maar de studenten blijken het verder onderling niet eens te zijn over acties tegen de 'zes jaren maatregel' van de minister. De studentendemonstratie in Amsterdam is een van de grootste die ooit werden gehouden.

Op het Amsterdamse Museumplein riepen de tienduizenden demonstranten om het aftreden van de minister. De demonstratie was tot stand gekomen na een unieke krachtenbundeling van alle studentenorganisaties in Nederland. Studentenvertegenwoordigers spraken de vrees uit dat door de overheidsplannen de studentensportorganisaties en de studentenverenigingen ten dode zijn opgeschreven. "De studentencultuur, het glijmiddel van de studieperiode, is in het geding," zei Peter Voorhoeve van de Interuniversitair Studenten Overlegorgaan (ISO).

Meer dan vierhonderd wandelaars, waaronder bestuursleden van de universiteiten van Nijmegen, Wageningen en Groningen, liepen naar Den Haag, achtervolgd door een 'bezemwagen van de sociale dienst'. Dat symboliseerde de bestemming van de studenten als ze hun doel niet op tijd halen. Zij boden 's middags staatssecretaris van Leijenhorst van onderwijs een koffer vol handtekeningen tegen de maatregel aan.

"In Zoetermeer verwarren ze kwaliteit met rendement," hield Maarten van Poelgeest, voorzitter van de Landelijke Studenten Vakbond (LSVB), de demonstranten voor. "In negen jaar tijd is het bedrag dat voor studenten wordt uitgetrokken met veertig procent gedaald. De aandacht van de overheid is verschoven van inzicht naar kennis. Maar waar heeft de samenleving meer aan: aan wandelende encyclopedieën, stoffige kamergeleerden of zelfstandig en kritisch denkende mensen?"

Theo Jansen, voorzitter van het Landelijk Beraad Studentendecanen (LBSD) zei het te betreuren dat Deetman niets heeft geleerd van de overhaaste invoering van de Wet Studiefinanciering. "Wij worden overstroomd door duizenden studenten die het slachtoffer van de nieuwe maatregelen zullen worden," zei hij. "Wij zijn van mening dat de wet niet met goed fatsoen op 1 september volgend jaar kan worden ingevoerd. Bovendien kan het niet zo zijn dat een toevallige datum, namelijk de datum waarop de

beoogde maatregel bekend wordt gemaakt, fungeert als criterium voor het instandhouden of ongedaan maken van verkregen rechten."

Margo Andriesen, lid van het college van bestuur van de Hogeschool van Amsterdam, eiste van de minister de tijd om met de universiteiten de gevolgen van de maatregelen te overleggen. "Deetman heeft haast en hij denkt dat de studenten ook haast hebben. De studenten op mijn hogeschool zijn serieus en ze willen hun studie afmaken om een baan op de arbeidsmarkt te kunnen vinden. Het is een serieuze generatie die een serieuze claim op de toekomst legt."

De eensgezindheid op het Museumplein tussen de verschillende studentenorganisaties blijkt in de wandelingen aanmerkelijk kleiner te zijn. De LSVB neemt alleen genoegen met het intrekken van Deetmans 'zes-jaren maatregel'. "Het zou wel eens de laatste studentendemonstratie kunnen zijn", meende Jaap de Bruijn van de LSVB. "Er valt straks niets meer om voor te demonstreren. Er kan nu al niks meer af en als er nog meer wordt gekort krijgen we 'Roemeense toestanden'." Het ISO heeft een heel andere benadering. "Als je alles steeds af blijft wijzen verlies je op den duur," meent Peter Voorhoeve.

"Als je onderhandelt kun je de maatregelen misschien reduceren tot een bittere pil." ISO accepteert de maatregel mits aan enkele voorwaarden wordt voldaan. Er moeten algemeen toegepaste criteria komen op grond waarvan iemand inschrijvingsduurverlenging kan krijgen. Anders kan ieder college een aanvraag naar eigen willekeur afwijzen of honoreren zonder dat beroep mogelijk is. Want er zijn geen algemene normen waarop dat mogelijk is."

Henk Vlaming

Aangaande Deetman

1. Maastrichtse studenten haalden twee weken terug het NOS-journaal omdat ze als bezetters van Randwyck een spandoek hoog hielden met de tekst: "Deet zo geet het neet". Prima tekstje, aardig gevonden, een leuk bewegend beeld. En toch is er iets mis mee. Waar je de laatste weken ook komt in het hoger onderwijs, overal wordt Drs. W. Deetman aangesproken als Deet. Waar doet me dat aan denken: precies aan: de Kneet, de Vleut, de Karst, de Pel. Koosnaampjes voor volkshelden die namens het Nederlandse volk van overwinning naar nederlaag snellen. Het doet ook denken aan de gemeenzame omgang tussen Brabantse CDA-ers en populaire sporters en zangers. Kortom, de aanroepkreet Deet roept warme gevoelens op van er bij horen en fraaie televisiebeelden. Dames en heren actievoerders, ophouden er mee. Als Drs. W. Deetman bestreden moet worden, dan niks geen gedeet, maar krachtig en grof taalgebruik. Vermijd de gezelligheid: de NOS zeldt alles uit zolang het maar beweegt. Stuur op tijd bij, anders eindigt het met een spandoek: "Lubbe mag ik in je cluppie".

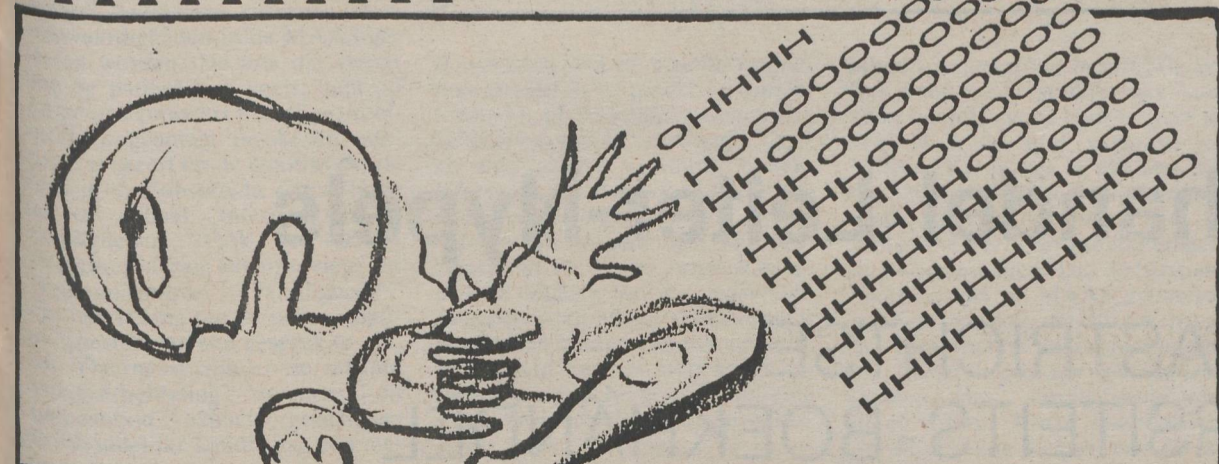
2. Deugen de plannen van Deetman? De acties zijn terecht gericht tegen de 'no-nonsense'-sfeer die de voornemens uitademen. Had je maar niet ziek moeten worden, gewoon moeten doen, harder moeten werken, niet moeten liften. De mensen weer verantwoordelijk stellen voor hun eigen besognes vooral als ze pech hebben. Men kan moeilijk volhouden dat dit type maatregelen of ze nu van den Deet, of den Dees of den Brink komen effectieve bezuinigingen opleveren. Geen enkel structureel probleem wordt ermee aangepakt. De enige winst voor de regering is dat ze ernst maken met hun idee dat ze ons weer mores willen leren. En wel in beide betekenissen van het woord.

3. Toch is er tenminste in de discussies over de zes-jaren-maatregel een nuttige gedachte uitgesproken. HBO-ers, mits voldoende gekwalificeerd, zouden een doctoraal examen in twee jaar moeten kunnen halen. Ik ben er stellig van overtuigd dat dit een maatregel zou zijn die wel bestaande problemen zou oplossen, niet alleen voor de beurs van de overheid, maar ook voor de studenten. Er zijn aansluitende HBO- en WO-opleidingen die zonder bezwaar in een traject van zes jaar achtereenvolgens kunnen worden afgelegd. Het vraagt wel een aantal ingrepen, zoals op elkaar afgestemde propedeuses en gerichte, afzonderlijke studieprogramma's voor HBO-ers aan de Universiteit, en misschien ook WO-ers in het HBO. Wie echter zover in zijn denken gaat, ontkomt niet aan de conclusie dat WO en HBO dan ook echt zouden moeten samenwerken, of nog sterker: hoe jammer is het toch dat Nederland internationaal gesproken de stomiteit heeft begaan om WO en HBO strikt gescheiden te houden. Bovendien benadrukt men reeds enige tijd weer de zogenaamde eigen identiteit. Nu we onszelf nauwelijks meer naar geloof verzuilen, doen we het in het onderwijs.

Ik heb begrepen dat ook de RL weer de eigenheid van WO en HBO omhelsd heeft. Toch zou het goed zijn omm in een aantal faculteiten en afdelingsrichtingen, vrij en onverveerd na te gaan of we niet zulke tweejaarsprogramma's kunnen aanbieden. Aanbieden een actief werkwoord.

Hans Philipsen

DE KWAVL VAN RICHTER

ZEG NIET: "DAT HAD JE NIET MOETEN DOEN", ALS JE EEN ELEKTRISCHE ZAKDOEK, EEN AUTOMATISCHE BANANENSCHILLER, EEN DWERGOLIFANT, EEN PEN MET AFSTANDSBEDIENING, EEN STROPDASCOMPUTER, EEN PARAPLU MET ZONNE-ENERGIECELLEN, OF EEN ANDER LEUK KADO KRIJGT. ZEG: "OHHHHHHHHHHH"

Verbod dreigt voor kansspel op galabal

De kans bestaat dat het universitaire galabal '88, dat op 16 januari zal plaatsvinden, het zonder de geplande onderdelen roulette en black jack zal moeten doen. De Maastrichtse officier van justitie mr. L.M.J. Ummels heeft tegen deze spelen bezwaren aangetekend. Naar zijn oordeel zal de wet op de kansspelen worden overtreden. Bij het vorige galabal, dat in december '86 werd georganiseerd ter gelegenheid van het universitaire lustrum, had de officier naar eigen zeggen een oogje toegeknepen. Ook toen stond er roulette op het programma. De opbrengst daarvan zou echter naar Amnesty International worden overgemaakt, hetgeen volgens de organisatoren ook is gebeurd: f 500. Bovendien ging het om een eenmalige en min of meer besloten gebeurtenis, die volgens inspecterende politie-ambtenaren amateuristisch van opzet was. Dat echter is nu niet meer het geval. Ummels, die werd gealarmeerd door de advertentie voor het feestprogramma in Observant, heeft twijfels over het besloten karakter van het gala, mede doordat het

wordt gehouden in het dan pas geopende MECC en er geen restricties aan de toegankelijkheid worden gesteld. Volgens de advertentie kan iedereen die tijdig 25 gulden betaalt en in avondkleding verschijnt, naar binnen.

Amateuristisch zullen de kansspelen deze keer evenmin zijn. De organisatoren (inmiddels de Stichting academisch gala) hebben via een bemiddelingsbureau commerciële speeltafelexploitanten gecontracteerd, die de opbrengst geheel in eigen zak steken.

Officier van justitie Ummels heeft nog niet definitief besloten om de spelen te verbieden. Ofschoon hij er wel toe neigt wacht hij eerst een schriftelijk verweer van de stichting af. Ummels hanteert mede het argument van de rechtsgelijkheid: als hij incidenteel aan studenten toestaat wat in principe verboden is, zullen al snel ook het lokale zangkoor en de biljartvereniging het recht opeisen kansspelen te organiseren.

Wammes Bos

Door Bart Brouwers.

Paradijs

De universiteitskrant van Uppsala in Zweden heeft ontdekt waar het paradijs zich bevindt. Voor werklozen wel te verstaan. Dat ligt, met 30 procent van de werkende bevolking zonder baan, in Groningen. Een kwart van die werklozen heeft een academische opleiding en de meesten zijn tussen de 25 en 30 jaar oud, de zogenaamde 'lost generation'. Heel opvallend vinden de Zweden, dat velen van hen niet eens zouden willen werken. Ze zijn kieskeurig: vies en vervelend werk accepteren ze niet. Wat ze dan wel doen heeft de verslaggeefster ook ontdekt. De Groningse werklozen worden door het sociaal-democratische gemeentebestuur beziggehouden door middel van allerlei cursussen, van tekenen en schilderen tot computerkunde. Ook hebben velen hun toevlucht gezocht tot het vrijwilligerswerk, zoals psycholoog Jan-Willem, die er in heeft berust dat hij nooit betaald werk zal krijgen, maar toch tevreden is met zijn leven: "Groningen is de beste plek ter wereld om werkloos te zijn". (U-Krant)

Curatele

Minister Deetman zal het Leidse College van Bestuur wellicht binnenkort 'onder curatele' stellen. Er is een ingrijpend bezuinigingsplan nodig om de financiële situatie van de Rijksuniversiteit Leiden weer wat gezonder te maken. Het tekort over 1988 is geschat op zo'n 14 miljoen gulden, terwijl daar nog eens bijkomt een bedrag van 20 miljoen, dat als begrotingsoverschrijving voor hetzelfde jaar is voorzien. Minister Deetman heeft te kennen gegeven regelmatig geïnformeerd te willen worden over de voortgang van de saneringsactie. Dat wil trouwens niet zeggen dat de minister zich ook verantwoordelijk voelt voor de financiële problemen die zijn ontstaan. In een brief aan het College maakte hij duidelijk dat de Leidse Universiteit de problemen grotendeels aan zichzelf te wijten heeft. Eerder al stelde Deetman het

Academisch Ziekenhuis van Leiden en de Universiteit van Amsterdam onder curatele. (Mare)

Verkeerd

Het gebeurt nog al eens, dat promoties in Leiden hinderlijk gestoord worden door de verkeerde kledij van de promotoren, die niet uit Leiden zelf afkomstig zijn. Het gaat dan niet zozeer om spijkerbroeken en vale T-shirts, want iemand die naar Leiden gaat, weet wel dat hij dan zo weer op straat staat. Nee, het gaat om de kleur van het te dragen pak. Volgens de voorschriften dienen de promotoren gekleed te gaan in een donker pak en een bijpassende donkere das. Het College van Decanen gaat nu bekijken of het mogelijk is de regels wat duidelijker op te stellen, teneinde deze hachelijke situatie zo snel mogelijk een halt toe te roepen. "We gaan er van uit dat zo'n promotie voor de promovendus en zijn familie een plechtigheid is. De kledij moet daaraan aangepast zijn", aldus de secretaris van de decanen. De mogelijkheid van een vrouwelijke promotor wordt kennelijk geheel buiten beschouwing gelaten in Nederlands oudste universiteit. (Mare)

Krijt

De Groningse studentenvereniging 'Vindicat atque Polit' heeft een bedrag van ruim een miljoen gulden te vorderen bij leden en oud-leden die hun pilsjes niet betaald hebben. "De situatie is een beetje uit de hand gelopen", zo verklaarde een woordvoerder van de vereniging. Verder weigert Vindicat elk commentaar omdat de zaak als een interne kwestie wordt gezien. In een brief aan de meer dan tweeduizend leden heeft het Groningse corps inmiddels aangekondigd dat de schulden gesaneerd moeten worden en dat er een nieuw betalingssysteem zal worden ingevoerd, waarin van het verlenen van krediet geen sprake

ke meer zal zijn voor leden die hun rekeningen niet betalen. Vindicat heeft een jaarlijkse omzet van 1,46 miljoen gulden. Een derde deel van dat bedrag komt binnen via consumpties die vaak op rekening worden gekocht. Al jaren staat er een bedrag van rond de vier ton uit aan nog niet betaalde rekeningen waarvoor de debiteuren een boete krijgen opgelegd. Met name door het oplopen van die boetes zou het totaalbedrag tot 1,1 miljoen gulden zijn gestegen.

CENSUR BIJ IKONOMIX?

Het economische faculteitsblad Ikonomix weigerde vorige week een ingezonden brief te plaatsen. Daarin hekelde een economie-student het opnemen van advertenties van multinationals, die volgens hem de Apartheid in Zuid-Afrika mede in stand houden.

De schrijver, Bart Verspagen, heeft in het artikel geen hoge pet op van zijn medestudenten: "Carrière maken en veel geld verdienen is niet vies. Het bedrijfsleven kan dat bieden dus alles wat dat bedrijfsleven doet is per definitie aantrekkelijk. Ook Ikonomix heeft het bedrijfsleven, de advertenties, nodig om te overleven en is daarom maar wat blij met Shell en Akzo." Bart Verspagen meent dat de redactie bang is om door het plaatsen van kritische artikelen aan het adres van die bedrijven geld mis te lopen. Volgens redactielid Eric Dolmans is Ikonomix nauwelijks afhankelijk van die advertentie-inkomsten. De redactie is in principe niet tegen het opnemen van dergelijke personeelsadvertenties en meent dat de studenten zelf mans genoeg zijn om te bepalen waar ze solliciteren.

De brief eindigde met de wens dat advertenties van besmette bedrijven niet meer geplaatst worden en de opmerking dat RARA overal kan zijn. Volgens de Ikonomix-redactie kan vooral die laatste opmerking niet door de beugel: "De schrijver steunt daarmee openlijk de terreurorganisatie RARA." Hoofdredacteur Maurice Eussen: "Wij zijn een onafhankelijk faculteitsblad dat niet naar links of rechts wenst te buigen. Het stuk zou met een aantal wijzigingen best geplaatst kunnen worden, maar niet in deze vorm. We laten ons niet door één individu de wil opleggen." Bart Verspagen: "De laatste opmerking was cynisch bedoeld en we waren overeengekomen dat die geschrapt zou worden. Maar zelfs zonder RARA vonden zij het artikel nog niet voor publicatie geschikt. Het ging volgens mij alleen om de namen van de besmette bedrijven."

Marc Bonten

IN DE GOUDE SCHIMOUK SCHEER

Antiek, kunst, curiosa

ADIS DECC

Hoogbrugstraat 56, tel. 043-250006, 6221 CS Maastricht

**ECONOMIE
GENEESKUNDE
GEZONDHEIDS-
WETENSCHAPPEN
RECHTEN...**

**DE BOEKEN
BIJ BERGMANS**

**BOEKHANDEL
Bergmans**

NIEUWSTRAAT 9, 6211 CR MAASTRICHT, TEL.: 210825

Boekhandel Leiter-Nypels

DE MAASTRICHTSE
UNIVERSITEITS-BOEKHANDEL

Wolfstraat 12
6211 GN Maastricht

tel. (043) 252666*
telex 56173 leiny nl.

Kraan: „Het blijkt toch moeilijk de MAAS toe te passen in een solistenpraktijk“

„ARTSEN WETEN GEWOON NIET WAT ZE MOETEN VRAGEN“

Artsen besteden meer dan de helft van een consult aan praten met hun patiënten. Sommige mensen zien gespreksvaardigheid als een kwestie van natuurlijke aanleg, een kunst die iemand al dan niet beheerst. Anderen menen dat het een techniek is, die men tot op zekere hoogte kan aanleren. Op die laatste gedachte hinkt het Maastrichtse onderwijsstelsel en vandaar de uitgebreide aandacht voor het vaardighedenonderwijs. Aan de medische faculteit worstelt men van meet af aan met de vraag hoe men de effecten van al dat oefenen in het skillslab 'objectief' kan vaststellen. Voor dat doel werd de MAAS ontwikkeld (Maastrichtse Anamnese en Advies Scoringslijst), een uitermate gedetailleerd observatieinstrument. Enkele weken geleden promoveerden Harro Kraan en Herman Crijnen met een lijvige studie, waarin betrouwbaarheid en de theoretische en praktische bruikbaarheid van de MAAS centraal staan. "We dachten dat het een vrij universeel model was, maar dat blijkt toch niet helemaal op te gaan", aldus onderzoeker Harro Kraan, die voor deze gelegenheid zonder zijn collega-onderzoeker optreedt.

Het werk van de twee promovendi heeft een Amerikaans tintje, dat niet stopt bij de taal waarin het proefschrift is gesteld. Voor het opzetten van het project is veel overleg geweest met collega's uit de Verenigde Staten, waar onderwijs en onderzoek op het gebied van gesprekstechniek veel meer worden gewaardeerd dan in ons land. Men hoopt hiermee (noodzakelijke) bezuinigingen in de gezondheidszorg te kunnen doorvoeren. Een goed gesprek zou vergaande medicalisering weleens kunnen voorkomen. Onderzoek heeft bovendien aangetoond dat een goede interviewtechniek leidt tot een betere diagnostiek. Maar wat is 'goed' in dit verband?

Oogcontact

De MAAS is bedoeld voor toepassing bij initiële consulten in de huisartsgeneeskunde (er is ook nog een tweede versie, de MAAS-GGP, gericht op de problemen in de eerstelijns geestelijke gezondheidszorg). Bij het opstellen van het model zijn de onderzoekers uitgegaan van het non-directieve (niet sturende) gespreksmodel. Dat impliceert dat de arts ruim de tijd neemt voor een consult, veel aandacht heeft voor de patiënt, 'open' vragen stelt. Die expliciete aandacht vinden we terug in de 68 items waarmee interviewvaardigheden in de MAAS gemeten worden. De arts die vraagt hoe de patiënt zich voelt, hem op z'n gemak probeert te stellen, veelvuldig oogcontact maakt en adequaat reageert op de emoties die de patiënt tentoonspreidt, scoort hoog op de schaal 'interpersoonlijke vaardigheden'. Ook de schalen 'structureren van het interview' en 'communicatieve vaardigheden' zijn van belang om de procesmatige aspecten van een gesprek te meten. Daarnaast zijn er de schalen 'vraagverheldering', 'anamnese' en 'hulpaanbod', expliciet gericht op de inhoudelijke kanten van een medisch gesprek.

Kraan: "Iemand komt met een bepaald doel op het consult, dus daarop moeten je vragen óók gericht zijn. Maar binnen dat doel probeer je zo min mogelijk te sturen. De methode moet zodanig zijn dat iemand niet in de knel komt te zitten. Je moet mensen dan ontzettend veel tijd gunnen. We zijn uitgegaan van de meest gangbare gesprekstheorie op dit moment. Zelf twijfel

Kraan: "Vroeger hadden we de illusie dat je interviewvaardigheden kunt meten los van de inhoud van het probleem" (foto Franco Gori)

ik wel eens over de waarde van het non-directieve model, omdat iemand heel duidelijke redenen kan hebben om iets te verzwijgen. Daar zit een zekere spanning tussen. Vroeger hadden we de illusie dat je interviewvaardigheden kunt meten los van de inhoud van het probleem. In de eerste versie van de MAAS hadden we die elementen weggelaten en alleen gekeken naar de formele kanten van het gesprek. We kregen toen de kritiek dat het toch om medische gesprekken ging en er dus medische aspecten in verwerkt moesten worden."

Details

De vergaande invulling die de MAAS geeft aan de inhoudelijke kanten van een medisch consult doen enigszins afbreuk aan de realiteitswaarde ervan. Wie van de fiets valt en daarbij z'n enkel verstuikt, zit niet te wachten op belangstellende vragen als 'waarom kom je nu met deze klacht', 'is het probleem

het model vormt slechts een fase in de ontwikkeling. We zijn nu met een volgende versie bezig. De items die het meest onbetrouwbaar zijn hebben we eruit gegooid en andere items zijn toegevoegd. We willen meer toe naar gedragsmatige metingen. Daarnaast willen we zaken die je moeilijk gedragsmatig kunt meten, zoals empathie, confronteren en self-disclosure -dus de mate waarin de arts iets over zichzelf vertelt- globaal gaan interpreteren. Daarbij neem je een geringe wetenschappelijkheid bij voorbaat op de koop toe."

Averechts

De MAAS is niet alleen toegepast in een kunstmatige setting met simulatiepatiënten, maar ook in de beroepspraktijk. De resultaten van dit onderzoek (die niet verwerkt zijn in het proefschrift) maken duidelijk dat de gesprekken van 'echte' huisartsen veel directiever zijn dan die van de artsen in opleiding.

Kraan: "Het gemiddelde consult duurt ongeveer 7 minuten. De arts komt in die korte tijd helemaal niet toe aan een aantal fasen die wij in een interview onderscheiden. Een aantal huisartsen hebben we zowel in de eigen praktijk als in het skillslab met simulatiepatiënten geobserveerd. Als je die mensen voor de camera sleept, blijken ze het 'idea-

Je ziet bijvoorbeeld vrij veel dat artsen niet ingaan op wat de patiënt zegt. Er wordt vrij veel gezweven, anders kun je het consult ook niet zo kort houden. Huisartsen zeggen daarover dat ze hun patiënten voldoende kennen om te beoordelen wat ze bedoelen. Je kunt daar je vraagtekens bij zetten, maar het speelt in ieder geval een rol. Een andere belangrijke sturende factor is de wijze waarop de patiënt de klacht presenteert. Je kunt op tien verschillende manieren zeggen dat je hoofdpijn hebt. Het blijkt toch moeilijk de MAAS toe te passen in een solistenpraktijk. Wij dachten dat we ook onderzoek konden doen naar de effecten van verschillende interviewtechnieken op de patiënt, maar juist op dat punt blijkt de MAAS niet het meest aangewezen model. Wij dachten dat de MAAS een vrij universeel model was, maar dat klopt toch niet helemaal."

Spontaan

De MAAS heeft volgens Kraan vooral waarde als onderwijsmodel. Uit de MAAS is een toetsversie gehaald voor het meten van gespreksvaardigheid bij studenten. Die klagen erover dat het verplichte karakter van de toets elke spontaniteit uit een gesprek haalt, omdat ze precies weten hoe vaak ze 'non-verbaal' moeten communiceren (oogcontact maken, belangstelling tonen, ah en uhuh zeggen) en welke vragen ze moeten stellen om hoog te scoren. Kraan vindt dat de MAAS die toets weldegelijk kan doorstaan, hoewel ook hij klaagt over een gebrek aan spontaniteit.

"Eigenlijk moet er een soort dialoog, een uitwisseling met de patiënt tot stand komen. Dat hebben we in de MAAS trachten in te brengen, maar dat blijkt toch heel moeilijk. Mensen stellen zich toch al gauw eenzijdig sturend op, omdat ze onvoldoende boven de stof staan. Ze zijn bang om feiten te missen. Die angst wordt ze in de opleiding ook aangepraat. Die hele kleine kans dat iemand kanker heeft willen ze niet missen."

Damesfiets

Het MAAstrichtse proefschrift sluit af met de opmerking dat het beproefde model geschikt is voor een vergelijking tussen de curricula in verschillende (inter)nationale onderwijsinstellingen. Terwijl de MAAS wordt toegepast in bijvoorbeeld Egypte, Israël en de Verenigde Staten, blijkt een landelijke vergelijking niet van de grond te komen.

Kraan: "Het zou ook niet zo'n eerlijke vergelijking zijn. Andere universiteiten hebben niet de onderwijsfaciliteiten zoals bij ons het skillslab. Elders wordt veel minder aandacht besteed aan interviewtechniek. Als je het met een damesfiets tegen een racefiets opneemt, maak je ook geen kans. Maar als ik afga op mijn ervaring met onderwijsgroepen elders in het land, denk ik toch dat een vierdejaars student medicijnen in Maastricht significant beter interviewt dan een student elders in het land. Ik vrees alleen dat het effect van al die vaardigheidstrainingen na een aantal jaren weer verloren gaat. Daar ben ik niet zo optimistisch over. Je moet blijven oefenen om dat te onderhouden. Er zou een PAO-voorziening moeten komen om vaardigheden zo nu en dan weer bij te schaven. Maar zoiets is vrijwillig en het is maar de vraag welke mensen daarop afkomen. Waarschijnlijk de enkeling die toch al gemotiveerd is. Bij de meeste artsen heeft gesprekstechniek niet zo'n hoge prioriteit. Die vinden de nieuwste snufjes op medisch-technisch terrein veel interessanter."

Emely Nobis

le' interview opeens veel dichter te benaderen. Ze zijn dan nog steeds snel uitgepraat. Na 9 minuten zie je ze echt denken 'wat zal ik nu nog eens vragen, want ik heb nog tijd over'. Dan pas komen de achtergrondvragen. Maar het is niet alleen een kwestie van tijd. Voor een deel is het ook een professionaliteitsprobleem. Ze weten gewoon niet wat ze moeten vragen."

Ondanks deze bevindingen ontkent Kraan dat de gemiddelde arts een slechte interviewer zou zijn. Hij benadrukt nogmaals de relativiteit van het gekozen gespreksmodel.

Kraan: "Onze methode geeft een overzicht van wat wij denken dat goede gespreksvaardigheden zijn. Het model is niet altijd op een wetenschappelijke manier tot stand gekomen. Wij geloven bijvoorbeeld dat je empathisch moet zijn, maar je kunt je afvragen of dat bij sommige patiënten niet averechts werkt. Daar zijn verschillende opvattingen over. In feite kun je niet aangeven wat een goed interview is.

"Onwetendheid maakt onnodig ziek"

ZELFZORG RICHT ZICH NU OOK OP SEROPOSITIEVEN

"We moeten voorkomen dat mensen die besmet zijn met het Aids-virus zich als echte zieken gaan gedragen. Dat doel kun je bereiken door hen samen met partners en de behandelende artsen te leren hoe ze met dat gegeven kunnen leven. De zorg is niet gericht op genezing, maar je bereikt wel twee andere doelen: je verbetert de kwaliteit van hun leven door onnodige ongerustheid weg te nemen en je voorkomt dat ze onnodig beroep doen op de gezondheidszorg".

Dat zegt de Canadese WHO-medewerker Steven Wayling, die tijdelijk verbonden is aan het 'WHO Collaborating Centre for Training and Research in Self-care' in samenwerking met de 'director' van het centrum, dr. Mimi Bremer-Schulte. Het collaborating centre, dat voortgekomen is uit het project Ziektebegeleiding, organiseerde vorige week een internationale bijeenkomst van deskundigen op het gebied van zelfzorg en Aids-bestrijding. Op initiatief van het Nederlandse ministerie van Volksgezondheid en de Nationale commissie Aidsbestrijding werd besproken hoe een zelfzorg-model ontwikkeld kan worden voor dragers van het HIV-virus. Het ligt in de bedoeling om in april volgend jaar de eerste trainingen voor zelfzorg-groepen te gaan verzorgen. Daarvoor sturen vijf landen (Nederland, West-Duitsland, België, Groot-Brittannië en de Verenigde Staten) groepjes van twee patiënten en twee artsen naar Maastricht. De groepen zullen in eigen land hun kennis aan een bredere kring doorgeven.

Volgens dr. Mimi Bremer-Schulte, 'director' van het Collaborating Centre, dat dit jaar samen met het Instituut voor Zelfzorg en met steun van de gemeente het voormalige Leger des Heilsgebouw aan de Boschstraat verworven heeft, hebben de zelfzorg-modellen, die in haar instituut zijn ontwikkeld in de loop der jaren hun waarde ruimschoots bewezen. De modellen zijn variaties op het thema: met je eigen deskundigheid en die van lotgenoten ben je in bepaalde gevallen beter geholpen dan wanneer je je in onwetendheid en angst overgeeft aan de professionele zorgverleners. De laatsten moeten zich er meer voor inspannen om de deskundigheid, die vooral chronische patiënten met hun eigen ervaringen hebben opgebouwd, te stimuleren. Om een voorbeeld te noemen: hartpatiënten en hun partners leren bloeddruk te meten of beademingstechnieken toe te passen. Dat vergroot bij de hartpatiënt en de direct betrokkene het gevoel zelf iets te kunnen doen aan de gezondheidstoestand en vermindert zijn angst voor crisissituaties. Ook bij chronische huidziekten is zelfzorg van groot nut gebleken. Onwetende en afhankelijk patiënten houden vooral rekening met hun beperkingen, terwijl een zelfzorgde patiënt vooral gespitst is op zijn mogelijkheden. Nu het aantal seropositieven overal ter wereld schrikbarend stijgt, vindt de WHO dat het de hoogste tijd is om ook een zelfzorg-variant voor deze groep te ontwikkelen. "Van patiënten mag je eigenlijk niet spreken", zegt Steven Wayling. "Voorzover nu bekend is, bedraagt de kans dat iemand, die het HIV-virus

Mimi Bremer-Schulte en Steven Wayling (foto Franco Gori)

oploopt, ook Aids ontwikkelt ongeveer dertig procent. Maar als je niet op de hoogte bent van je mogelijkheden, ga je je veel zieker voelen dan eigenlijk nodig is. Je maakt je druk over ieder griepje of pukkeltje en loopt er meteen mee naar de dokter. Maar iemand die goed op de hoogte is van zijn condities, zal zich daar niet zo gauw druk over maken. Dat verschil heeft grote consequenties. In het ene geval zal iemand bijvoorbeeld niet in staat zijn om te werken, in het andere geval wel. En je kunt ook uitrekenen hoe groot de extra-druk op de gezondheidszorg wordt, als het virus zich zo snel verspreidt als voorspeld wordt en als iedere virusdrager voor

ieder griepje naar de dokter loopt, omdat hij nu eenmaal besmet is. Daarom willen wij dat mensen met het HIV-virus bij elkaar meer steun kunnen vinden of bij hun partner. Verder moet je de mensen die nu het meeste contact hebben met de belangrijkste risicogroepen, homo's en intraveneuze druggebruikers, trainen in het begeleiden van virusdragers. Ik kan me voorstellen dat een huisarts eens in de twee of drie maanden bijeenkomsten organiseert voor een groep patiënten om daar te spreken over hun problemen".

Jacques Herraets

STUDIE-FINANCIERING

(Vervolg van pagina 1)

door veroorzaakte problemen schrijft Deetman daarvoor niet weg te willen lopen. "De kritiek trek ik mij aan, daarbij alle inspanningen richtend op het wegnemen van geconstateerde knelpunten". De opmerkingen van de commissie over het gebrek aan interne coördinatie en communicatie bij de invoering "neem ik mij ter harte", aldus Deetman. De commissie constateerde vorige week dat belangrijke informatie over de invoeringswerkzaamheden de bewindsman niet had bereikt. Op verzoek van de commissie-De Hart wijzigt Deetman in zijn brief een belangrijke aanbeveling. In haar advies schreef de commissie dat met de centrale inning van collegegelden gewacht moet worden tot alle problemen met de studiefinanciering voorbij zijn. Bij nader inzien wil de commissie alleen dat de centrale verrekening van het collegegeld met de studiebeurs voorlopig achterwege blijft. Een centrale inning wordt daardoor mogelijk, zij het dat deze uit andere hoofde (de werkgroep die zich over de collegegeldplannen heeft gebogen), inmiddels van tafel is gevergd. Dat de wijziging niettemin wordt aangebracht zou er op kunnen wijzen dat Deetman de centrale inning van collegegeld toch volgend

jaar wil invoeren. Langzaam maar zeker vordert het wegwerken van de brievenberg, zo blijkt uit de brief. Alle tot en met juli binnengekomen brieven zijn nu beantwoord, maar uit de periode 1 augustus tot 15 september van dit jaar liggen er nog 89000 te wachten. De meerderheid (70 procent) daarvan is blijkens een steekproef inmiddels feitelijk verwerkt, bijvoorbeeld via de mutatieformulieren. Van deze formulieren zijn er inmiddels 310.000 binnengestroomd, en 264.000 verwerkt. De vaste kamercommissie voor onderwijs en wetenschappen besloot vorige week het debat over de onderwijsbegroting 1988, dat voor deze week stond gepland, met twee weken uit te stellen, omdat zij onder meer de nu ontvangen brief wilde afwachten. De kamercommissie zal nog deze week in het openbaar een gesprek voeren met de adviescommissie studiefinanciering. De PvdA-fractie heeft laten weten alsnog alle informatie waarover de adviescommissie beschikte, 'onverwijld' van minister Deetman te willen ontvangen. Het gaat daarbij vooral om de door de accountantsdienst van het ministerie uitgebrachte rapporten.

Bert Bakker/UP

Le Vigneron
Ristrot à Vin

Havenstraat 19
6211 GJ Maastricht
tel. 043-213364

Keuken:
17.00-24.00

Gesloten: zondag, maandag en feestdagen.

Keuze uit 10 rode en 7 witte wijnen
per glas vanaf f 2,90

1 december t/m 5 december

MENU À f 25,-

*Zéér verfijnde paté
van gevogeltelevens
met rozijnen en groene pepers*

☆☆☆

*Bout van jong tam konijn
met mosterdsaus*

☆☆☆

*Gepocheerd eiwit
met noten gecaramelliseerd*

8 december t/m 12 december

MENU À f 25,-

Schelvis in salieboter

☆☆☆

*Lamsschouder, met kruiden
gevuld, gesmoord*

☆☆☆

*Citroenmousse
met frambozensaus*

PIZZERIA SAN REMO

Markt 64
Maastricht
(nabij Muntstraat)

Winterprijzen-Studentenprijzen

Gedurende de maanden december t/m februari 1988, kunt U bij **Pizzeria San Remo** terecht voor een heerlijke pizza of spaghettischotel voor de prijs van f 11,00 inclusief een glas wijn.

Wij staan garant voor een uitstekend en origineel product dat, uit verse grondstoffen, steeds a la minute wordt bereid.

Pizza-keuze:

- Margherita; Ham-Kaas
- Napoletana; Ham-Kaas-Kap pertjes- Ansjovis
- Salame ; Tomaat-Kaas-Salami
- Cipolla ; Tomaat-Kaas-Uien
- Prosciutto; Ham-Kaas-T omaten
- Al funghi ; Tomaten-Kaas-Champignons

Diverse spaghetti's

Tot ziens bij Pizzeria San Remo - Markt 64 (nabij Muntstraat). Maastricht. tel. 043-250240.

Prof. Geert Hofstede, de op een na meest geciteerde econoom van Nederland:

"IK HEB NOOIT CARRIÈRE GEMAAKT"

Prof. dr. ir. Geert Hofstede, hoogleraar aan de economische faculteit, is op één na de meest geciteerde Nederlandse econoom. Alleen Nobelprijswinnaar Tinbergen haalt een hogere score, zowel in Nederland als daarbuiten. Hofstede is met 249 citaten de enige, die in de buurt komt van Tinbergen, die van 1982 tot 1987 330 keer werd geciteerd door vakgenoten. Gerekend vanaf 1 januari 1987 is Hofstede met 57 citaten zelfs de meest geciteerde Nederlandse econoom. Maar Hofstede is een profeet die in eigen land niet wordt geëerd: alle 249 citeringen zijn afkomstig van buitenlanders.

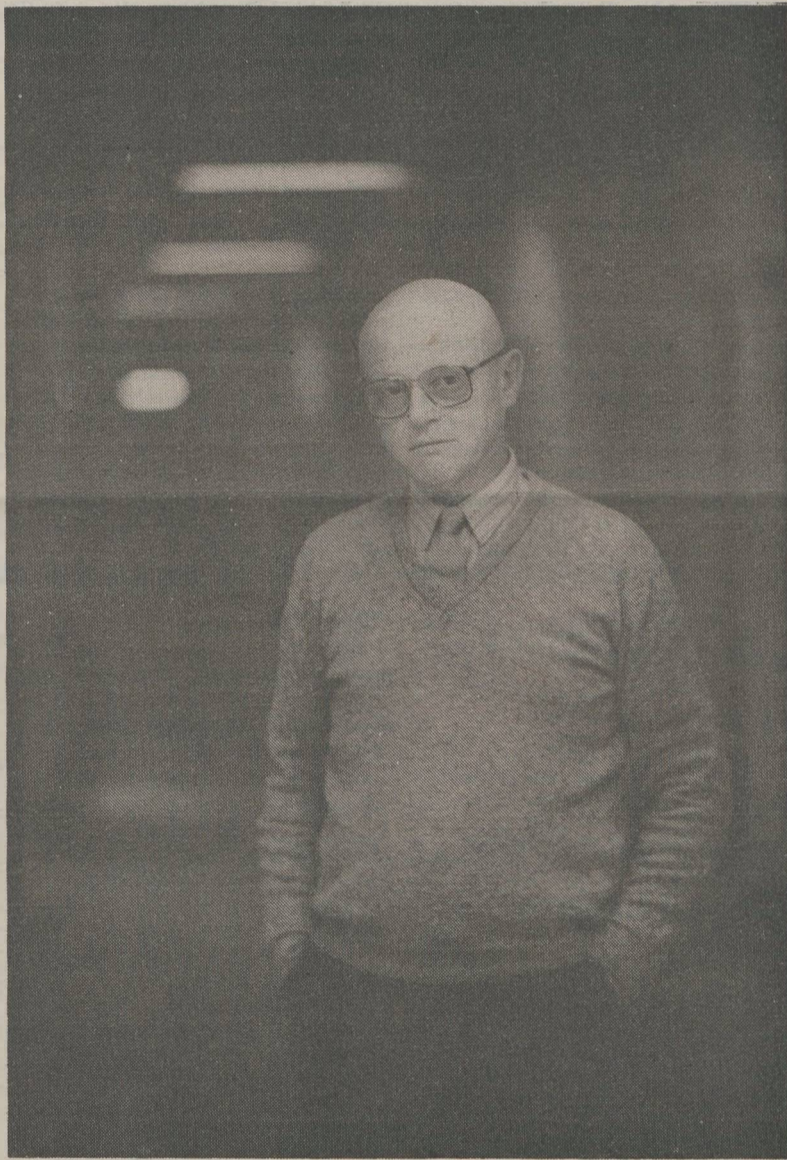
De citatie-hitlijst voor economen is deze week gepubliceerd door het Rotterdamse universiteitsblad Quod Novum. De redactie van het blad heeft daarbij gebruik gemaakt van de Social Science Citation Index, die wordt bijgehouden door het Amerikaanse Institute for Scientific Information. Het instituut verzamelt zijn gegevens over economen uit 150 internationaal opererende economische tijdschriften. De citatie-hitparade van Quod Novum, die is opgezet door de Rotterdamse oud-hoogleraar J.J. van Duijn, wordt jaarlijks gepubliceerd. Daarnaast publiceert het tijdschrift Intermediair aan het eind van ieder jaar een hitlijst voor economen, die puur gebaseerd is op aantallen publicaties.

Voor Nederlandse economen, die werken in het buitenland, heeft Quod Novum een aparte lijst gemaakt. Die wordt met een straatlengte voorsprong aangevoerd door prof. H. Theil, hoogleraar aan de universiteit van Florida. Deze econometrist, die in 1966 naar de Verenigde Staten vertrok, is de afgelopen vijf jaar liefst 1481 maal geciteerd. Dat is bijna even veel als het aantal van J.M. Keynes, die 1535 citaten scoort. Theil is volgens Quod Novum overrijp om de derde Nederlander te worden die na Tinbergen en Tjalling Koopmans de Nobelprijs voor economie wint.

Overigens is uit de publicatie van Quod Novum niet duidelijk geworden of alleen de citaties van Hofstede in economische tijdschriften zijn geteld. Zijn specialiteit, de invloed van culturele verschillen op organisaties, wordt niet alleen veel door bedrijfseconomen aangehaald, maar ook veel door antropologen en psychologen. Het is mogelijk dat de samenstellers van de hitparade een lijst van Nederlandse economen hebben en vervolgens de citaties, vermeld op de Social Science Citation Index, waarop alle gamma-wetenschappers bij elkaar staan, hebben geturfd.

Geen econoom

Voor Hofstede, die op de vorige lijst helemaal niet voorkwam, is de tweede plaats niet helemaal een verrassing: "Ik kijk af en toe wel eens stiekem in de index en ik wist dus wel dat ik goed geciteerd werd. Het grappige is dat ik eigenlijk geen econoom ben, ook al werk ik aan een economische faculteit". Hofstede, die 59 jaar is, had een grillige loopbaan achter de rug. Voorradt hij in 1985 als part-time hoogleraar naar Maastricht kwam. "Ik beschouw me als een VIT-ter, een verlate intreder".

Hofstede: „Je hoeft helemaal niet zo veel te publiceren.“ (Foto Franco Gori).

Hofstede studeerde eerst aan de HTS en later aan de TH Delft werktuigbouwkunde. Na zijn studie en militaire dienst werd hij fabrieksarbeider om participierend te observeren wat zich in het bedrijf afspeelde. Vervolgens werkte hij bij diverse bedrijven in technische en management-uncties. In 1965 kwam hij terecht bij de personeelsafdeling van IBM-Europe, waar hij veel onderzoek deed naar organisatorische aspecten. In 1967 werd hij volgens eigen zeggen de eerste Nederlandse ingenieur die cum laude promoveerde in de sociale psychologie. Zijn proefschrift "The Game of Budget Control" ging over de psychologie van de budgettering. Het boek is inmiddels vertaald in het Japans en het Frans, maar niet in het Nederlands. Volgens Hofstede is

een van de geheimen van zijn succes, dat het boek in het Engels is geschreven. "Dat was in die tijd nog heel ongebruikelijk, maar ik vond publiceren in het Engels een absolute voorwaarde om in het buitenland mee te tellen. Je communiceert dan met een heel ander publiek. Bovendien sneed het een wetenschapsterrein aan, dat helemaal nieuw was.

Ik was een van de eersten die zich bezighield met de psychologische kanten van administratiesystemen.

Tegenwoordig heet dat behavioural accounting. Als je je eenmaal op dat gebied begeven hebt, vervolgt je dat tot in lengte van dagen. Een groot deel van de citaten komt nog steeds uit dat proefschrift dat in 1967 verschenen is".

IBM

Bij IBM kreeg Hofstede volop de gelegenheid zich te ontplooiën als wetenschapper. Hij had er drie jaar als hoofd van de afdeling personeelsresearch opzitten, toen hij in 1971 op aandringen van het bedrijf docent werd aan het IMEDE Development Institute in Lausanne en even later aan het INSEAD in Fontainebleau.

In 1980 publiceerde Hofstede het werk waaraan hij veruit de meeste citaties te danken heeft: "Culture's Consequences: International Differences in Work-related Values", een standaardwerk op het gebied van management. Het boek is gebaseerd op het onderzoek bij IBM. Hofstede: "Doordat ik in de internationale staf zat, ben ik terechtgekomen bij het fenomeen van verschil in gedrag tussen mensen van verschillende nationaliteiten in dezelfde situatie. Ik heb gegevens vergeleken uit meer dan zeventig landen. Je hebt in de eerste plaats al de indruk dat er verschillen in gedrag zijn, iedereen maakt er grapjes over. Ik ben daar toen op systematische manier informatie over gaan verzamelen en er bleek ook al een heleboel over die verschillen bekend te zijn. Zo ben ik meer op het terrein van de antropologie terechtgekomen. Mijn boek daarover kwam precies op het goede moment, in 1980, net in de tijd dat de Japanse economie de Amerikaanse begon te overvleugelen. Iedereen greep toen ineens naar het begrip 'nationale cultuur'. De Amerikanen dachten dat de Japanners een of ander truukje hadden, het 'Japanese management'. Als zij dat truukje ook zouden leren, dan konden ze zich ook zo ontwikkelen. Maar het zit helemaal niet in het management; je kunt zeggen dat er bij de Japanners nauwelijks sprake is van management. Japanners hoeft je niet te managen zoals een Amerikaan dat gewend is. Die mensen werken vanzelf, je hoeft hen maar te vertellen wat ze doen moeten. Ook wat de Duitsers betreft heb ik getracht duidelijk te maken dat paradoxalerwijs dezelfde factoren, die geleid hebben tot hun agressie in de Tweede Wereldoorlog mutatis mutandis geleid hebben tot het Wirtschaftswunder na de oorlog. Voor een groot deel zijn het dezelfde factoren, die in de ene soort omstandigheden tot heil en in de andere tot onheil leiden".

Kapstok

Dezelfde problemen in organisaties worden in ieder land op verschillende wijze opgelost. Er is geen sprake van dat die oplossingen dichter bij elkaar komen. Daar ontdekte Hofstede met behulp van zijn IBM-materiaal een structuur in ontdekte. "Ik heb in mijn boek een soort kapstok gemaakt waaraan ik allerlei andere onderzoeken, die delen van de structuur raakten, daaraan opgehangen. Er bleek een grote mate van overeenstemming te bestaan, die de structuur bevestigde. Ik denk dat een heleboel vakgebieden daarop hebben zitten wachten. Als er nu gepraat wordt over verschillen tussen landen, komt men er al heel snel toe mijn werk te citeren".

Uitgever

Een goed onderzoek doen is een ding, het verspreiden van de resultaten een ander, of verspreidt een goed idee zichzelf? Hofstede: "Niet helemaal. Je moet allereerst zorgen dat je een goede uitgever vindt. Ik

QN economen top-30 Citaten over 1982-1986

Notering	dec. '87	dec. '86	instelling	Aantal citaten
1	(1)	J. Tinbergen	emer. EUR	330
2	(-)	G. Hofstede	RL	249
3	(2)	P. Nijkamp	VU	163
4	(3)	B. M. S. van Praag	EUR/WRR	87
5	(4)	J. J. van Duijn	Robeco	67
6	(8)	A. Kapteyn	KUB	54
7	(5)	J. S. Cramer	UvA	48
8	(8)	J. Pen	emer. RUG	47
9	(12)	P. Rietveld	VU	45
10	(9)	W. F. van Raaij	EUR	45
11	(7)	T. Kloek	EUR	4
12	(10)	C. P. A. Bartels	Buro Bartels	39
13	(-)	R. Wittink	RUU	38
14	(17)	J. Spronk	EUR	37
15	(19)	A. S. Brandama	EUR	36
16	(13)	H. Linnemann	VU	32
17	(23)	E. J. Bomhoff	EUR	30
18	(25)	L. van den Berg	EUR	30
19	(26)	H. den Hartog	CPB	29
20	(15)	M. M. G. Faas	DNB/UvA	28
21	(11)	P. Korteweg	Robeco	28
22	(-)	W. J. Keller	CBS/VU	27
23	(16)	J. Koerts	EUR	26
24	(27)	T. M. M. Verhallen	KUB	25
25	(28)	J. Kiviet	UvA	24
26	(29)	P. Koolman	CBS	24
27	(20)	A. Heerje	UvA	23
28	(30)	L. Hordijk	VU	23
29	(21)	S. K. Kuipers	RUG	23
30	(18)	H. Neudecker	UvA	23

• = Met stip: sinds 1981 stijgend

had gezworen nooit meer met een Nederlandse of Engelse uitgever in zee te gaan. Die hebben namelijk geen verstand van marketing. Ik wist dat ik voor een Engelstalig boek naar een Amerikaanse uitgever moest. Ik heb er, dacht ik, negentien aangeschreven. De grootste stuurde een formulierje terug dat hij niet geïnteresseerd was en een paar kleintjes wilden het wel eens zien. Maar intussen had ik via relaties die ik van internationale conferenties kende het manuscript laten zien aan mensen die in redactiecommissies zaten van een serie. Op die manier heb ik een uitgever gevonden, Sage Publications. Niets dan lof voor die uitgever".

Het boek is niet via de boekhandel, maar via het 'scholarly book' circuit via direct mail aan de man gebracht. Een hoog verkoopcijfer is volgens Hofstede geen vereiste voor een hoge citatiescore: "Vergeleken met een leerboek is de verkoop heel klein. Van de verschillende Amerikaanse versies zijn ongeveer tienduizend exemplaren verkocht. Voor een leerboek is dat niks, maar voor een scholarly book heel bevredigend. Van de Japanse versie zijn er drieduizend verkocht. De Franse vertaling is net uit".

Geen "publish or perish"

Hofstede is allermint een aanhanger van het adagium "publish or perish". "Je hoeft helemaal niet veel te schrijven om naam te maken. Het belangrijke is dat je op het goede moment met iets belangrijks komt, dat een nieuwe weg opent in de wetenschap. En je hebt natuurlijk geluk nodig. Verder maakt het veel verschil met welke bedoeling je een wetenschappelijk werk schrijft. Veel mensen schrijven een proefschrift om carrière te maken, maar ik schrijf omdat ik een bevlogen wetenschapper ben. Ik lees wel eens een Nederlands proefschrift waarvan ik denk: wat jammer dat dit niet door een betere uitgever is uitgegeven. Maar dat is dan geschreven door iemand die alleen carrière wilde maken. Ik heb nooit carrière gemaakt".

Jacques Herraets

'Bulletin' wordt verzorgd door de dienst Voorlichting. Kopij inleveren bij de redacteur van deze rubriek, Frank Speet, kamer 304 (Jezuïetenklooster) op speciale kopijbladen (bij hem verkrijgbaar). Kopij dient UITERLIJK VOOR VRIJDAG 12 UUR ingeleverd te worden voor de Observant die de week daarop verschijnt. De dienst Voorlichting behoudt zich het recht voor berichten in te korten, te wijzigen of niet meteen op te nemen. Informatie: Frank Speet, tst. 319.

Universiteit

Algemeen

Intreerede prof. mr. N. Roos

Mr. N. Roos, hoogleraar Metajuridica, heeft op 27 november zijn intreerede uitgesproken, met als titel "De Nederlandse privaatrechtsleer in dramatisch perspectief".

Metajuridica is een verzamelterm voor zeer uiteenlopende wijzen van niet-rechtsdogmatische bestudering van het recht. Metajuridica als een meer specifieke discipline wordt door prof. Roos opgevat als kennissociologie en wetenschapstheorie van de rechtsleer. Het onderwerp van de intreerede was de ontwikkeling van de algemene privaatrechtsleer in Nederland van deze eeuw. De Nederlandse privaatrechtsleer van deze eeuw kent twee "helden", Eduard Meijers (vooral bekend als eerste ontwerper van het Burgerlijk Wetboek) en Paul Scholten (auteur van het "Algemeen Deel" van het belangrijkste handboek voor het burgerlijk recht, de zgn. Asser-serie). Scholten's "Algemeen Deel" is gedurende nu al ruim vijftig jaar een soort methodologische bijbel van de Nederlandse jurist, terwijl de methodologische geschriften van Meijers, althans naar inhoud, bijna onbekend zijn. Meijers werd voor zijn dood als de grootste Nederlandse jurist van deze eeuw beschouwd.

In een binnenkort te publiceren vergelijking van Meijers' methodologische geschriften met die van Scholten komt prof. Roos echter tot de conclusie, dat Meijers zijn grote faam, op methodologisch terrein althans, volledig verdient heeft.

Aan speculaties over de oorzaken van de miskenning van Meijers knoopte prof. Roos gedachten vast over de wijze waarop door juristen in het algemeen gereageerd is op het door Meijers geïnitieerde Burgerlijk Wetboek.

Promotie drs. C. Verstijnen

Drs. Kees Verstijnen (vakgroep Pathologie) verdedigt op vrijdag 4 december om 16.00 uur zijn proefschrift "In vivo and in vitro characterization of colorectal cancer cells". Promotoren zijn prof. dr. F. Bosman en prof. dr. J. Arends.

Drs. Verstijnen heeft onderzoek verricht naar kenmerken van dikke darm-

kankercellen in operatiemateriaal en in daaruit in weefselweek gebrachte tumorcellen of daaruit in proefdieren getransplanteerde tumorcellen.

Een van de problemen bij de dikke darm-kanker is, dat het beloop van het ziekteproces moeilijk te voorspellen is. Dit wordt mede veroorzaakt doordat dikke darm-kankercellen die microscopisch niet te onderscheiden zijn, zich toch verschillend gedragen. Tijdens het onderzoek zijn monoclonale antilichamen gemaakt gericht tegen antigenen in normaal darmweefsel en in coloncarcinoomweefsel. Deze antilichamen zijn onderzocht m.b.t. hun specificiteit voor darmweefsel en voor tumorcellen. Gebleken is dat darmspecifieke of tumorspecifieke monoclonale antistoffen niet voorkomen. Wel zijn er kwantitatieve verschillen tussen tumorcellen en normale cellen gevonden.

Promotie drs. H. Hamers en drs. J. Soons

Op donderdag 10 december om 16.00 uur verdedigt drs. Hub Hamers (vakgroep Sociale Psychiatrie) zijn proefschrift "De GGZ als systeem in wankel evenwicht". Promotoren zijn prof. dr. M. Romme en prof. dr. H. Philipsen.

Vrijdag 11 december om 16.00 uur promoveert drs. Hans Soons (vakgroep Biochemie). De titel van zijn proefschrift luidt "Studies on the inhibition of blood coagulation factor XIa". Promotor is prof. dr. H. Hemker.

Lezing Basisfilosofie

Informatie over de lezing "Vouchers, knipkaarten of kredietpunten" is te vinden onder de rubriek "UNIVERSITEIT-CONGRESSEN".

Info bureau Buitenland

Bureau Buitenland, kamer 323, Jezuïetenklooster, tel. 888309/311. Han Aarts en Hettie van Witteloostuijn houden info-uur op dinsdag van 10.00-11.30 uur en op donderdag van 10.00-11.30 uur. Het info-uur is bestemd voor informatie over onderstaande aangelegenheden en voor informatie over studeren in het buitenland.

- cursus Milieu en Ontwikkeling, begin '88, Universiteit van Amsterdam;
- International Course in European Integration, '88/'89, Europa Instituut van de Universiteit van Amsterdam;
- programma '88/'89 van de "Amsterdam School for Executive Development in International Relations", Universiteit van Amsterdam;
- International MBA program in General Management, '88/'90, Erasmus Uni-

Rijksuniversiteit Limburg

Uitnodiging

Op vrijdag 8 januari 1988 gedenkt de RL de twaalfde verjaardag van haar stichting. Ter viering van de Dies Natalis wordt in de St. Janskerk aan het Vrijthof te Maastricht een academische zitting gehouden. Deze zal aanvangen om 15.00 uur precies.

De Rector Magnificus, prof. dr. F.I.M. Bonke, zal bij gelegenheid van de aanvang van een nieuwe ambtstermijn een rede uitspreken.

De Diesrede zal worden gehouden door prof. dr. G.J. Kok, hoogleraar Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding aan de FdGW.

Medewerkers, studenten, oud-medewerkers en oud-studenten worden van harte uitgenodigd tot het bijwonen van deze plechtigheid.

Voor de Diesviering is geen aanmelding vooraf nodig. U wordt verzocht uiterlijk om 14.45 uur Uw plaats in de kerk te hebben ingenomen.

Na afloop is er een receptie in het Oud-Gouvernement aan de Bouillonstraat, op loopafstand van de St. Janskerk.

Dies Natalis 1988

versiteit, Rotterdam School of Management;

- Europa College Brugge: bestuurskunde, rechten, economie;
- leningen aan Nederlandse studenten in de VS en aan Amerikaanse studenten in Nederland: The Netherlands-American Community Association;
- Program in International Relations, '88/'89, The Bologna Centre, Bologna, Italy (het ministerie van O&W stelt jaarlijks 2 fellowships voor studie aan dit instituut beschikbaar);
- subsidiëring groepsreizen naar het buitenland, ministerie van O&W.

NSEM en HOOP

Is er nog hoop voor het Hoger Onderwijs in Nederland voor de toekomst? Wat heeft minister Deetman nog meer in petto? NSEM organiseert een avond over onderwijs in de toekomst. Na een inleiding zal er o.l.v. een deskundig forum gediscussieerd worden op 10 december om 20.00 uur in het Jezuïetenklooster.

Inleider is Gretha v.d. West. Het forum bestaat uit dhr. Vredevoogd (voorzitter CvB), dhr. Gisen (lid CvB Rijkshogeschool Maastricht), dhr. Wijnen (medewerker vakgroep O&O), Hans Bot, lid LSVB en een student(e) RL.

Concerten Universiteitsorkest

Het Universiteitsorkest geeft in december twee concerten met werken van Boyce, Bach en Haydn. Soliste is Saskia Gerritsen die aan het Conservatorium in Maastricht studeerde. De concerten vinden plaats op woensdag 9 december om 20.15 uur in de Agathakerk in Eys en op dinsdag 15 december om 20.15 uur in de Annakerk in Maastricht.

Daarnaast wordt op zondag 13 december om 19.30 uur de cantate van Bach voor sopraan, trompet, strijkers en continuo uitgevoerd in de St. Janskerk, in het kader van de activiteiten van de commissie Geloof en Cultuur van de Reformatorische Kerk in Maastricht.

Agenda Tafelstraat 13

Maandag 7-12 20.00 uur: Leerhuis: Inleiding in de Joodse traditie. Besproken wordt Levinas' "Een godsdienst voor volwassenen".

Woensdag 9-12 20.00 uur: Laatste bijeenkomst van de mensbeeldengroep. De leetuur van Vroom/Draaisma "De mens als metafoor" wordt afgerond. Volgend jaar start een nieuwe filosofiegroep o.l.v. prof. dr. Henk ten Have over "Het vooruitgangdenken". Geïnteresseerden kunnen zich nu al opgeven, tel. 215651.

Donderdag 10-12 20.00 uur: repetitie van toneelgroep II.

Agenda Circumflex

Elke maandagavond video om 20.00 en 22.30 uur: f 1.50 voor leden, f 2.50 voor niet-leden: 7-12 Blonde Dolly, 14-12 Merry Christmas Mr. Lawrence. Iedere dinsdag en donderdag om 19.00 uur mensa, kosten f 4,- voor leden, f 5,- voor niet-leden. Opgeven vóór 16.00 uur. Donderdag, vrijdag en zaterdag disco in de swingkelder. Agenda: 11-12: Live-muziek van Rob Jansen en Ellen. 16-12 Kerstdiner in stijl. Circumflex, Bernardusstraat 12, tel. 251088.

Essaywedstrijd Nuffic

Studenten aan HBO, universiteiten en internationaal onderwijs kunnen meedoen aan een essaywedstrijd die de Nuffic uitschrijft. De essay dient te gaan over buitenlandse ervaringen met betrekking tot de studie. Eerste prijs is een vliegticket tot f 2500,-. Sluitingsdatum inzendingen: 31-1-88. Inlichtingen over de exacte opdracht, de samenstelling van de jury, etc.: Nuffic, Postbus 90734, 2509 LS Den Haag, tel. 070-510563 (B. Schröder) of 070-510520 (M. van Wingerden).

Weekend NVMP

Op 19 en 20 december wordt er op een boerderij bij Maastricht een landelijk weekend voor medische studenten gehouden, georganiseerd door de Nederlandse Vereniging voor Medische Polemologie. Onderwerpen zijn o.a. de medische gevolgen van een kernoorlog, onderwijsprojecten over arts en oorlog en uitwisselingsprogramma's met studenten uit Oostbloklanden. Aanmelding zo snel mogelijk bij Konnie Hebeda, tel. 020-929733 of Yuri Engelhardt, tel. 043-218889.

Cursus

Studium Generale Wageningen en Imperialisme Kollektief organiseren een nieuw een cursus "Politieke economie van de landbouw in de derde wereld". De marxistische politieke economie staat centraal in de cursus. De cursus begint op 11 januari. Informatie of opgave: Studium Generale Wageningen, tel. 08370-82030.

Brochure SMBWO

De Stichting voor Opleiding tot Medisch Biologisch Wetenschappelijk Onderzoeker heeft een brochure samengesteld over de opleidingseisen van post-doctorale opleidingen tot medisch wetenschappelijk onderzoeker in een bepaalde richting (Immunologie, Anthropogenetica, Medische Fysiologie, Farmacologie, Toxicologie en Experimentele Pathobiologie). De brochure kost f 5,- (gironr. 5571758 t.n.v. J. Kerckhaert, penningmeester SMBWO, Zeist).

Beleidsstraining voor vrouwen

In februari wordt een driedaagse beleidsstraining georganiseerd voor vrouwelijke deskundigen en consultants die in het kader van missies en/of projecten betrokken zijn bij het beleid t.a.v. vrouwen en ontwikkeling. Informatie: Kontakt der Continenten, tel. 03463-1755.

TKO-weekend

De Stichting Tropenkursus voor Kadetten in Ontwikkelingswerk (TKO) organiseert weekends rond het thema "meedoen als partner" voor paren die zich voorbereiden op een verblijf in een ontwikkelingsland. Inlichtingen en aanmelding: Stichting TKO, Mariaplaats 4c, 3511 LH Utrecht, tel. 030-318703 (behalve woensdag).

Vacatures

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van het vacaturnummer op brief en envelop binnen 10 dagen richten bij de dienst Personele Zaken, Oud-Gouvernement.

RL-Agenda

t/m 24-12 Affiches uit de collectie PRO, tentoonstelling Konstruktieve Kunst, Universiteitsbibliotheek/Bonnetanten, info: Studium Generale, tel. 887777, tst. 219/366.

t/m 02-01 Tekeningen uit de collectie PRO, tentoonstelling Konstruktieve Kunst, Perroengalerie, info: Studium Generale, tel. 887777, tst. 219/366.

04-12 Symposium i.v.m. afscheid prof. Rahn, J. 13.30-18 uur, info: tel. 888550.

04-12 Promotie C. Verstijnen, Aula (J), 16 uur, info: tel. 888257/269.

04-12 Sollicitatie informatiedag Aiesec, Venlo, info: tel. 888756.

08-12 Lezing "Vouchers, knipkaarten of kredietpunten" door K. van der Drift, kamer 100 (J), 20 uur, info: tel. 888233.

10-12 Promotie H. Hamers, Aula (J), 16 uur, info: tel. 888257/269.

11-12 Promotie J. Soons, Aula (J), 16 uur, info: tel. 888257/269.

11-12 Symposium "Korsakoff's syndroom", vakgroep Klinische Psychiatrie, Plaats: Kon. Instituut voor de Tropen, A'dam, info: 043-633444, tst. 2124.

25-12 Eerste Kerstdag: RL gesloten.

01-01 Nieuwjaarsdag: RL gesloten.

Interne vacatures gelden alleen voor medewerkers verbonden aan de RL of AZM.

Interne vacature 083

Bij de vakgroep Medische Informatica en Statistiek bestaan 2 part-time vacatures voor

ONDERWIJS- EN ONDERZOEKS-ASSISTENT M/V elk voor 0,5 fte voor de periode van 1 januari '88 t/m 1 april '88.

Taken:
- het verzorgen van de voorlichting bij het computergebruik door studenten Gezondheidswetenschappen;

- het assisteren bij de statistische ondersteuning van het wetenschappelijk onderzoek binnen de FdGW. Dit werk bestaat onder meer uit het verzorgen van de invoer van de gegevens en het analyseren en bewerken van deze gegevens. Vereist:

- opleiding op minimaal HAVO-niveau/VWO;

- affiniteit en ervaring met het computergebruik en statistiek;

- gevolgde cursussen op het gebied van automatisering en/of ervaring met computerprogrammapakketten zoals SPSS(X) en Minitab strekken tot aanbeveling;

- goede contactuele en uitdrukkingsvaardigheden. Salarisering: afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring maximaal f 3284,- bruto per maand.

Inlichtingen: R. Does, tel. 434410, t.s. 43

RL in de media

Onderstaande knipsels liggen ter inzage in de bibliotheeklocaties Bonnelant, Randwijk en AZM/BMC en het studielandschap Nieuwenhof.
DL = De Limburger, LD = Limburgs Dagblad

"RL-bestuur steunt studentenprotest" (DL en LD 21-11)

URAad en CvB hebben geen enkel bezwaar tegen de eisen van de studenten, aldus K. Dittrich (lid CvB).

"Mager contact universiteiten in Euregio" (LD 21-11)

Het Maastrichtse onderwijssysteem werkt eerder aantrekkelijk dan afstotend voor contacten tussen de medische faculteiten, vandaar dat er voor mei een afspraak gepland is tussen de Akense TH en de RL.

"Limburg weer meer 'studie'-provincie" (LD 21-11)

Voor uitbouw van het Science Park Maastricht is een bedrag van 350.000 gulden beschikbaar uit de PNL-pot.

"Maastricht wil centrum hartchirurgie kinderen" (LD 24-11)

Uitbreiding van 600 naar 800 openhartoperaties per jaar en een hartchirurgisch centrum voor kinderen zijn de wensen van het AZM.

"Ziekenhuis Maastricht wil niersteenvergruizer" (DL 25-11)

Ook wil het ziekenhuis weten of de behandelingen met de vergruizer door het ziekenfonds vergoed worden.

"Gebouw RL 20 minuten bezet" (DL 25-11)

De actiebereidheid van de studenten was zo klein dat de bezetting na 20 minuten werd opgeheven.

Congressen

Symposium Hart en Stress

Op 11 maart organiseren de Stichting Interdisciplinair Gedragwetenschappelijk Onderzoek en de Nederlandse Hartstichting in de Jaarbeurs in Utrecht een multidisciplinair symposium "Hart en Stress". Dit symposium is met name bedoeld voor cardiologen, psychologen, internisten, huisartsen, bedrijfsartsen, gedragwetenschappers, etc. Voor inlichtingen en aanmelding: Nederlandse Hartstichting, tel. 070-924292, t.s. 31.

Vouchers, knipkaarten of kredietpunten

Vouchers, knipkaarten of kredietpunten zijn de laatste modetermen van de planmakers binnen het Hoger Onderwijs. Het HOOP spreekt over een modulair onderwijsaanbod, dat de student meer keuzevrijheid laat en dat de mogelijkhe-

den voor uitwisseling van studerende en programma's tussen de universiteiten onderling zou verbeteren.

Dinsdag 8 december geeft K. van der Drift in het kader van "Naar een basisfilosofische discussie" een lezing "Vouchers, knipkaarten of kredietpunten" over de voors en tegens van de verschillende systemen. Een van de conclusies in het HOOP lijkt correct: "In de kern van de zaak is het (vouchersysteem) een ontwikkeling die zowel gevolgen heeft voor de structuur van de opleidingen als voor de inhoud van het onderwijs". Opmerkelijk is dat aan de RL de veranderingen binnen de curricula juist wijzen op een beweging die meer afstand neemt van een strikt modulair onderwijsaanbod. Hetty Snellen (medewerkster aan de Rode Draad, curriculumveranderingen binnen de FdG) zal met een korte inleiding van haar kant de discussie met K. van der Drift openen.

De lezing en discussie vinden plaats op dinsdag 8 december vanaf 20.00 uur in kamer 100 van het Jezuiten klooster.

Symposium Aantasting van de ozonlaag

Vijf studentenverenigingen uit Utrecht organiseren op 15 januari van 13.00 tot 17.30 uur een symposium over de aantasting van de ozonlaag (oorzaken, gevolgen en maatregelen). Een aantal deskundige sprekers is uitgenodigd, met wie men in discussie kan gaan. Informatie en aanmelding: A-Es2, Postbus 80170, 3508 TD Utrecht, tel. 030-534499.

Symposium Harmonisatie

De sectie Handelsrecht van de FdR van de Katholieke Universiteit Brabant organiseert op vrijdag 26 februari een symposium met als onderwerp de harmonisatie van vennootschaps-, beurs- en effectenrecht.

Het symposium handelt over de huidige stand van zaken en de toekomstige ontwikkelingen m.b.t. de Europese harmonisatiewetgeving, waarbij een vergelijking wordt gemaakt met het Amerikaanse harmonisatieproces.

Het symposium vindt plaats in de Aula van de KUB in Tilburg en duurt van 10.00 tot 17.00 uur.

Opgave en informatie: secretaresse van de vakgroep Privaatrecht, mw. I. Smit, tel. 013-662281.

Managing and financing buildings

Het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen organiseert van 25 tot 29 september '88 een internationaal congres met als titel "Managing and financing buildings".

Informatie: Secretariaat Congres, Stadhuisplein 19, 3012 AR Rotterdam, tel. 010-4141400.

Calamiteit en bedrijfscontinuïteit

Het Studiecentrum voor Bedrijf en Overheid houdt op 18 december een congres met als titel "Calamiteit en bedrijfscontinuïteit". Dit congres vindt plaats in Amsterdam.

Info: mw. I. Joosten van het studiecentrum, tel. 040-445470.

Sport

Gymnastiek

Rectificatie met betrekking tot skigymnastiek: deze training vindt plaats op donderdagavond om 19.15 uur in Vijverdal.

Interne volleybalcompetitie

Stand van zaken interne volleybalcompetitie t/m 25-11:

Op de SURFnetstand laten de vier bedrijven, die participeren in de aanleg van SURFnet zien wat er nog meer met netwerken mogelijk is.

digital

Demonstratie van drie softwarepakketten:
- DEC-net DOS maakt integratie van de PC in het netwerk mogelijk en stelt de in het netwerk aanwezige schijfcapaciteit beschikbaar aan alle gebruikers.
- VAX/VMS Services voor MS/DOS biedt transparante integratie van de PC (MS/DOS) in de Digital netwerkgeving. Gebruikers van PC en VAX delen dezelfde programmatuur, gegevensbestanden en afdrufaciliteiten.
- VAX VTX maakt snelle en efficiënte informatievoorziening volgens het videotex principe mogelijk met behulp van een menugestuurde gebruikersinterface.

IBM

Demonstratie van een aantal 6150 computersystemen in een lokaal netwerk (ETHERNET). Deze multifunctionele 32bits computers, zijn speciaal geschikt voor toepassingen in het onderwijs en onderzoek. Het door IBM ontwikkelde besturingssysteem AIX biedt alle mogelijkheden van UNIX en nog veel meer. 1 tot 16 gebruikers kunnen er van profiteren.

AIX is een handelsmerk van IBM. UNIX is een handelsmerk van AT&T in de VS en andere landen.

PHILIPS

Demonstratie van een digitale 'PABX (VOX620)' een bedrijfstelecommunicatiecentrale, die integratie mogelijk maakt van spraak-, tekst- en dataverkeer. Een PC kan eenvoudig op het digitale telefoontoestel worden aangesloten, zodat gebruikers net zo gemakkelijk teksten versturen als telefoongesprekken voeren. Deze PABX is klaar voor ISDN, de telecommunicatie-infrastructuur van de jaren negentig, die op elke werkplek en in elke huiskamer tal van nieuwe diensten mogelijk maakt.

ptt telecommunicatie

Een geavanceerd netwerk zoals SURFnet vraagt natuurlijk om een hoogwaardige infrastructuur. Dat Datanet I hiervoor is gekozen is inmiddels bekend. Wat misschien nog niet bekend is, zijn de diverse mogelijkheden om aangesloten te worden. Met een directe aansluiting (tot 64.000 kbits/s) of via de openbare (videotex) PAD. Ook laat PTT zien wat (tele)informatiediensten zoals Viditel en Memocom (electronisch postbussysteem) kunnen betekenen in het hoger onderwijs en onderzoek. Wij vertellen u er graag meer over. Bellen kan ook: (070) 438611.

SURFnet op zicht

In het hoger onderwijs en onderzoek wordt een nieuw netwerk van diensten aangelegd: SURFnet. SURFnet is een geavanceerd telecommunicatienetwerk, dat tal van communicatie- en informatiediensten bij iedereen op de werkplek brengt.

- Elektronische post om b.v. gezamenlijk artikelen te schrijven
- Elektronisch prikbord: uitwisseling van informatie met grote groepen mensen
- Raadplegen van databanken, b.v. de bibliotheekcatalogus
- Overdracht van gegevensbestanden
- Op afstand verwerken van onderzoeksgegevens met gespecialiseerde computerprogramma's

Op 7 en 8 december 1987 is alles te zien en te beproeven op het symposium 'SURFnet met een toetsenbord'

Snelle communicatie en hoogwaardige informatie voor alle betrokkenen in het hoger onderwijs en onderzoek zijn cruciaal. SURFnet biedt de geavanceerde infrastructuur die dit mogelijk maakt. Een workshop van 45 minuten en uitgebreide documentatie maken je snel wegwijs in de mogelijkheden van SURFnet.

Voor studenten gratis toegang met bon.

SURFnet: met beeldscherm en toetsenbord naar de werk- en studeeromgeving van de jaren negentig; nu al in bedrijf en 'op zicht' in Delft.

Kom naar Delft op 7 en 8 december Technische Universiteit Delft Aula, Mekelweg 5, Delft Van Hasseltzaal.

SURFnet

gratis bon

Geen f 15,- maar Gratis toegang voor 1 student op het symposium SURFnet met een toetsenbord op 7 en 8 december, aula, TUD, op vertoon van deze bon en collegekaart.

Vraag de folder 'treinpreizen' voor goedkope groepsreizen. Gratis busvervoer vanaf station Delft.

Gratis toegang voor studenten werd mogelijk gemaakt door Digital, IBM, Philips en PTT.

SURF

SURFnet

Samengesteld door Lucia Geurts en Paul Pinxten.

Galeries

In Fotogalerie 68 in Hoensbroek is tot en met 27 december zwart-wit fotografie te zien van Frank van Helfteren. Een heid van licht en vorm vindt hij heel belangrijk. Op eerste kerstdag is de tentoonstelling gesloten.

In het kasteel Hoensbroek is 5, 6 en 7 december Kreato 87, een expositie van werk van vrijetijds kunstenaars uit heel Limburg. Er zijn schilderijen, beeldhouwwerken, keramiek, foto's en objecten in soorten en maten.

In de galerie Hof van Oensel in Schimmert is in het kader van de grafiek manifestatie in december de derde en laatste tentoonstelling. Er zijn bronsplaatjes, keramiek en textiele werkstukken te zien van diverse kunstenaars, onder andere Sam Parabirsingh, Godelieve de Groot en Kaete van Breda (Vriesman). Eerste kerstdag dicht.

Donderdag 3 december wordt in de catacomben van het Generaalshuis aan het Vrijthof een expositie geopend van het werk van Marianne Aartsen. Het zijn schilderijen, steenlitho's en objecten, gemaakt in de afgelopen drie jaar. Aan de vermissage werken mee: Pieter Defen-

sche en de dichter Frans Budé, die een aantal versjes voorleest, die hij schreef naar aanleiding van het werk van Marianne Aartsen. Bij de expositie is ook een boekje verkrijgbaar over haar werk. Gesloten op 24, 25, 26 en 27 december en 1 januari.

In de stadsgalerij in Heerlen is werk te zien van de Heerlense kunstenaar Toon Teeken. Aanleiding voor deze expositie was Teekens bibliofiele uitgave met zestien gedichten en acht litho's. Naast kunst in het platte vlak, maakt Teeken de laatste tijd ook sculpturen. Herkenbaarheid en associaties met de werkelijkheid zijn belangrijk in zijn werk.

In de gerenoveerde ruimte aan het Maria Bastion (nummer 50) in de Maastrichtse wijk Ravelijn huist de nieuwe stichting Plons, een initiatief van twaalf kunstenaars die een podium willen bieden aan beeldende, verbale, literaire en acterende kunstenaars. Vorige week werd de ruimte geopend met een driedaagse manifestatie. Van donderdag tot en met zondag kan men tussen twee en zeven uur kijken naar ruimtelijk werk en schilderijen van Hilde Hendriks, Marieke van Beek, Cas Dingelstadt en Ine Lucas.

Een schilderij van Marion Aartsen, die exposeert in het Generaalshuis

Universiteits Orkest

Het Universiteits Orkest Limburg geeft in december twee concerten. Op het programma staan de vierde symfonie van William Boyce, een tijdgenoot van Händel, de cantate 51 voor sopraan, trompet, strijkers en continuo van JS Bach en de symfonie nummer 99 van Joseph Haydn. Soliste is de sopraan Saskia Gerritsen, oud-studente van het Maastrichtse conservatorium. De decemberconcerten zijn sinds 1978 een muzikale traditie. Ze vinden dit keer plaats op woensdag 9 december in de Agathakerk te Eys, aangevang 20.15 uur en op dinsdag 15 december in de Annakerk te Maastricht. De cantate van Bach wordt bovendien separaat en voorzien van uitleg, uitgevoerd op zondag 13 december om 19.30 uur in de Sint Janskerk aan het Vrijthof te Maastricht.

Liaisons dangereuses

Choderlos de Laclos beschreef in zijn briefroman 'Les liaisons dangereuses' de decadente perverse van de Franse aristocratie van vlak voor de revolutie. Christopher Hampton maakte van dit opzienbarende boek een toneelstuk. In achttien korte scènes volgt hij de verhaallijn en voegt er satire aan toe. Toneelgroep Theater speelt het onder regie van Adrian Brine en in Maastricht is het te zien op dinsdag 8 december om 20 uur in de stadsschouwburg.

Oci Ciornie

Snel na de Amsterdamse première doet een van de belangrijkste films van dit jaar Maastricht aan. In Lumière is tot 7 januari Oci Ciornie (Zwarte Ogen) te zien. In deze Russisch-Italiaanse film van Nikita Michalkov speelt Mastroianni -alweer eens- de rol van de geboede burgerman die vooral buiten het huwelijk aan zijn trekken tracht te komen.

Michalkov heeft op uitnodiging van de producenten Silvia d'Amico Bencidó en Mastroianni zelf Oci Ciornie gerealiseerd. De film speelt in het Italië en het Rusland van het fin de siècle. Drie korte verhalen van Anton Tsjechov duiken in deze liefdesgeschiedenis op. 'De dame met het hondje' is het duidelijkst herkenbaar. Romano is een Italiaan van eenvoudige komaf die door een huwelijk met een rijke vrouw zijn ambities in de architectuur niet langer nastreeft en volop geniet van de goede kant van het leven. Feesten en amoreuze avontuurtjes vullen zijn bestaan. Zijn clowneske optreden moet zijn laffe houding en leugenachtig karakter maskeren. Hij wordt echter plotseling doortastend als hij een Russische dame ontmoet die in hem meer wakker maakt, dan in een vluchtig nachtje geblust kan worden. Hij zoekt de dame in Rusland op, doet haar grote belofte, vervalt bij terugkomst weer in zijn oude patroon en vergeet de gedane belofte na te komen. Uit de intro van de film blijkt dat hij zijn leventje als bon vivant niet heeft kunnen voortzetten. Romano is een verlopen ober op een boot en zijn verleden passeert de revue als hij zijn levensverhaal aan een medepassagier vertelt.

De rol is Mastroianni op het lijf geschreven. De beelden zijn een oogstrelend: lome Italiaanse middagen, monumentale kuuroorden, mistige Russische landschappen. Soms zijn de cliché's echter iets te dik aangezet en krijgt het decoratieve element zelfs de overhand. De Russische regisseur heeft getracht de typische oosteuropese melancholie en

nostalgie te vangen, maar is hierin niet helemaal geslaagd. Het blijft net iets te oppervlakkig. Oci Ciornie is toch de moeite van het bekijken waard, al is het alleen al om de acteerprestaties van Marcello Mastroianni. Door zijn spel wist Oci Ciornie dit jaar de Gouden Palm in Cannes te veroveren.

Jeans

Het showspectakel heeft iets weg van een reclamecampagne voor spijkerbroeken, maar er blijft genoeg over om van 'Jeans' te genieten. 'Jeans' is vrijdag 19 december in de Maastrichtse schouwburg te zien. Tientallen hits uit de jaren vijftig en zestig, in deze tijd weer actueel, gezien de revivalstroming in de hitlijsten en in het modebeeld, daveren over het toneel. Swing,

rock& roll en zelfs polderpop wordt gebracht door veertien energieke jonge mensen. Zang en dans in strakke choreografie. Pretentieloos, maar wel amusant

boeken
in heel linnen
in leer
met goudopdruk
in perkament

maar ook stencils,
proefschriften, e.d.

handboekbinderij
arno lipsch

hunnenvweg 41
6224 jp maastricht
tel 043-625889
als u vakwerk op prijs stelt

AGENDA

Muziek

Gruppo Bandista. Lunchconcert, Generaalshuis, 9 dec 12.30 uur.
Prazak-kwartet. Brahms-Beethoven, Stadsschouwburg 9 dec 20.00 uur.
Sweelinck en Huygens. Martinuskerk, di 15 dec 20.15 uur.
Universiteits Orkest Limburg. Agathakerk Eys, 9 dec 20.15 uur en 15 dec 20.15 uur, Annakerk te Maastricht 20.15 uur.
Haags Hoorn Trio. Intro-Concert, St. Maartenspoort 2, 6 dec 15.30 uur.
LSO, dirigent P. Serpenti. Staargebouw 12 dec 20.00 uur.

Toneel

Les Liaisons dangereuses. Toneelgroep Theater, Stadsschouwburg, 8 dec 20.00 uur.
Benjamin in het leger. blijspel, Stadsschouwburg 11 dec 20.00 uur.

Diversen

Haye Solo. Cabaret van Haye van der Heyden, Stadsschouwburg 4 dec 20.00 uur.
Verboden reproductie. Projekt dubbelspel, Theatercafé 4 en 5 dec 23.00 uur.
Bekijk het maar. Cabaret Zindroom, Stadsschouwburg, 5 dec. 20.00 uur.
Architectuur en Woonmilieu. lezing van dr. L. Verpoest over het werk van Marc Dessauvage, auditorium Economische Hogeschool Limburg (Universitaire Campus, Diepenbeek)

Exposities

Bondefantenmuseum. tentoonstelling Richard Deacon (recente sculpturen), Marien Schouten (recent werk), Gijs Gijsbers (tekeningen), di t/m vrij 10.00-17.00 uur, za/zo 11.00-17.00 uur.
Generaalshuis, Vrijthof. Marianne Aartsen (schilderijen, objecten, litho's), t/m 4 jan.
Galerie Hof van Oensel. Haagstraat 5 Schimmert. Christoph Hessel, do t/m zo 14.00-17.00 uur.
Schuwirth & van Noorden. Rob Stultiens (skulptuur), do t/m zo van 14-17.30, do. avond van 19-20.30 uur, tot 21 dec.
Stadsgalerij Heerlen. Jan Sierhuis, overzichtstentoonstelling schilderijen (t/m 6 dec.)
Gouvernement. Sculpturen in mergel, vervaardigd door studenten Academie Beeldende Kunsten Maastricht, ma t/m vrij 9.00-17.00 uur, t/m 18 dec.

Galerie Signature. Ben Leonen, schilderijen.
Museum van Bommel van Dam. Felix van de Beek, t/m 3 jan. di t/m vrij 10.00-16.30 uur, za en zo 14.00-17.00 uur.
Kritzaedthuis. Rosmolenstraat 2 Sittard, Louis Chacalis, t/m 13 dec.
Galerie Wanda Reiff. Rechtstraat 43, Joop Vugs, schilderijen, objecten, werken op papier, t/m 19 dec.
Galerie Dis. Tafelstraat 28, Doris Becke (etsen), t/m 16 dec.
Galerie Fah. Brusselsestraat 80, Frans Masereel (grafiek), do t/m zo 13.00-17.00 uur, t/m 15 jan.
Het Bassin. Bogaardenstraat 40b, Groepstentoonstelling, wo t/m zo 13.00-17.00 uur.
Perroengalerie. Vrijthof 35, Kollektie "Pro" konstruktivisme, wo t/m za 13.00-18.00 uur.
Plons. Maria Bastion 50, expositie van Hilde Hendriks, Marieke van Beek, Cas Dingelstadt, Ine Lucas, do t/m zo 14.00-19.00 uur.
Kasteel Hoensbroek. tentoonstelling Meike van Bilzern, Steef Bongers, Jessie Driessen. KREATO, expositie van werk van vrijetijdsbeeldende kunstenaars, 5 t/m 7 dec. 14.00-17.00 uur. Fotogalerie 68: Frank van Helfteren (zwart-wit fotografie 1977-1987).

Films

Lumière. Bogaardenstraat 40b
Les quatre aventures de Reinette et Mirabelle. 3 t/m 6 dec 21.00 uur.
Peggy Sue. 3 t/m 9 dec 20.00 uur.
Boy soldier. 3 t/m 9 dec 22.00 uur.
korte nederlandse film. 8 dec 21.00 uur.
Ladri di bicyclette. 9 dec 21.00 uur.

Mabi B.V., Kleine Gracht 24a

Full Metal Jacket. dag. om 2.30-9.00 uur, za, zo ook om 6.15 uur.
The untouchables. dag. om 2.30-8.30 uur, za, zo ook om 6.00 uur.
Havinck. dag. om 2.30-8.30 uur, za, zo ook om 6.00-8.30 uur, wo alleen 8.30 uur.
Roxanne. dag. om 2.30-8.30 uur, za, zo om 6.15 uur.

Cinema Palace, Wijcker Brugstraat

The witches of Eastwick. dag. 6.00-9.00, za en zo ook 3.00 uur.
Hector. dag. 6.00-9.00 uur, za, zo ook om 3.00 uur.
La Bamba. dag. 6.00-9.00 uur, za en zo ook 3.00 uur.

Ciné-K, St. Bernardusstraat 13

Betty Blue. dag. 20.00 uur.
A clock work orange. dag. 22.15 uur.

roman

Waarover ik mijzelf dus verschrikkelijk boos over maak is de ongeletterdheid, wát zeg ik, het botte analfabetisme van de doorsnee student.

Nu beheers ikzelf mijn taal ook niet zó, althans, mensen weten mij altijd te melden dat je niet schrijft zoals ik dat doe, maar dat je zo praat, maar sodeju, jullie studenten maken er wel helemááááál een potje van! Ik vind het een grof, grof, grof schandaal, nee een idiote minachting van de realiteit dat ik elke keer weer op onze lokatie in de binnenstad de ongelezen stapels Observanten zie liggen. Domme zwijnen die jullie zijn! Botte domoren! Stompzinnige studiebolletjes! Jullie worden aan alle kanten gepakt! Het onderwijssysteem is alláng niet meer wat het geweest is, de studiefinanciering knijpt jullie op een afschuwelijke wijze af, de collegegelden gaan op een ridicule manier omhoog, en jullie denken dom alleen maar aan je eigen beperkte toekomst, een carrièretje nietwaar? Netjes doen wat de blokcoördinator van je wil hè, want anders zóu je wel eens een onvoldoende voor je blok kunnen halen hè, en vooral niet door dat blok beton voor je kop trachten te kijken, niet het benul hebben dat er mijlendikke en tonnensware oogkleppen aan dat domme hoofd van je hangen, laat staan dat jullie ook nog eens door zouden hebben dat de Oropaxjes alláng niet meer met geweld door het indoctrinerende Systeem in die koppen hoeven worden geramd, maar dat jullie als makke schapen die lege hoofdhulzen máanden geleden zogenaamd vrijwillig door de epoxy-hars hebben gehaald! Nou, wie van jullie leest überhaupt dit stukje en voelt zich gekwetst genoeg om er eens op te reageren? Eikels!

Die Deetman heeft jullie goed in de tang hè? Actief zijn tijdens je studietijd wordt tegenwoordig bijzonder kordaat afgestraft: je beurs stopt, of je mag duizenden guldens dokken. Ik snap dat wel, jullie zijn gewoonweg bang. Als ik beweer "Je studententijd is de móóiste tijd van je leven, wees actief, dóe er iets mee!" krijg ik steeds vaker als tegenwerping "Jawel, jawel, maar ik moet aan mijn toekomst denken, mijn moeder is niet rijk genoeg om straks zomaar drieduizend gulden op tafel te leggen, ik moet nú al denken wat mijn latere werkgever van mij wil, ik móet wel hard werken." Goed, goed, goed.

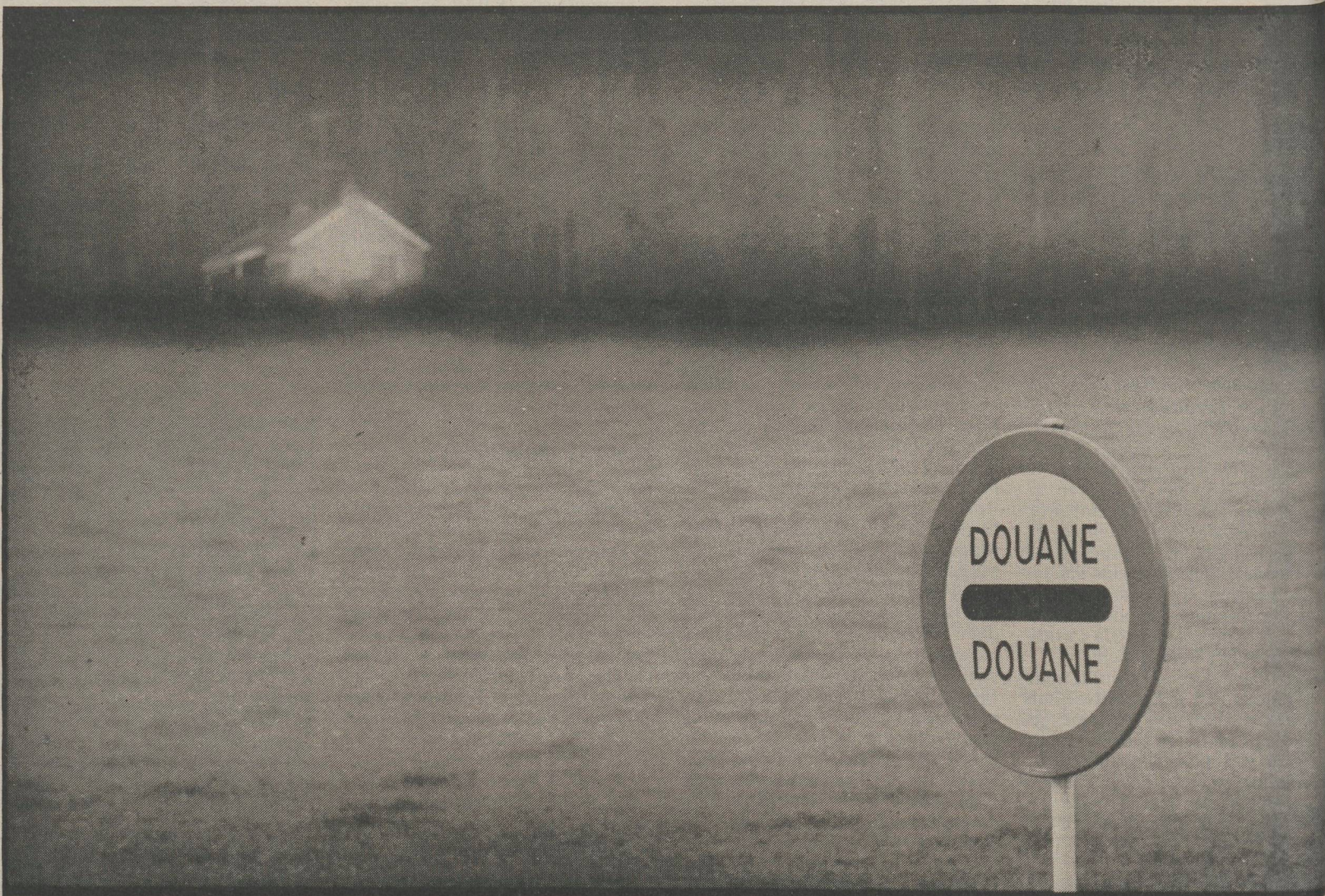
MAAR DAT HOEFT TOCH NOG NIET TE BETEKENEN DAT JULLIE ALS HERSENLOZE WEEKDIEREN GEEN ENKEL MAATSCHAPPELIJK BENUL WILLEN HEBBEN? Stommerds! Lees toch, léés! Snappen jullie dan echt niet dat lezen, kennis, informatie verwerken, de enige uitkomst is uit het uitzichtloze zwarte gat waarin jullie gezogen worden? Waar is de diversiteit? Wie voelt zich nog aangetrokken tot de misstanden in Burkina Faso of El Salvador? Is er nog wel iemand die de gedrevenheid heeft om recht op onderwijs voor iedereen te eisen? Weten studenten nog wel dat er ooit mensen studeerden om de wereld te verbeteren? Echt waar, ooit was dat zo.

Eva

(Met excuses aan de tientallen studentleden van NSEM, STA-OP en andere activistische groeperingen; de andere drieduizend mogen zich dit wél aantrekken).

LIMBURGSE SCHRAALHANSEN

(foto Franco Gori)

Pal over de grens met België begint het al, de optimistisch blikkende volksvertegenwoordigers in spe, steevast in stereo tegen de muur of op de verkiezingsborden geplakt. "Nu voor Limburg een kordate aanpak" belooft een ferme jonge veertiger, en uit de mouw van zijn colbert steekt een gebalde vuist. Niet omhoog, maar liggend op tafel. Die moest maar niet gekozen worden, denk ik, want zo'n foto belooft weinig goeds. Een kordate aanpak is natuurlijk nooit weg, zeker niet voor Limburg, maar politici die zich zo profileren zijn op zijn minst verdacht.

Kordaat, dat scheelt niet veel met no-nonsense. En uit dat hout is niet alleen de baas van Nederland, maar ook die van Nederlands Limburg gesneden. Mijn route voert naar het neo-kasteel van Bokrijk, waar hij, Kremers, en zijn collega gouverneur, de Belg Vandermeulen, een persconferentie geven. Brengen zij "voor Limburg een kordate aanpak?" Het heeft er iets van weg. Men presenteert nu, in 1987 al, een herdenkingsprogramma dat pas in 1989 plaatsvindt, en dat wijst op krachtadigheid. Herdacht wordt het uit-eenvallen van de voormalige provincie Limburg in een Nederlands en een Belgisch deel. De scheiding begon in 1839, en duurt in 1989 dus al honderdvijftig jaar. Wat een treurigheid.

bericht uit Maastricht

Voelt de moderne Limburger aan beide zijden van de grens nog steeds een stekende pijn, denkend aan vroeger? Ik waag het te betwijfelen. Dat Limburg in 1839 uit elkaar is gereten als uitkomst van een internationaal gesanctioneerde verdelingspolitiek is waar. Maar dat Limburg vóór die tijd zo'n hecht verband was, met eeuwenoude politieke en culturele tradities, lijkt meer op wishfull thinking met terugwerkende kracht. De provincie Limburg is feitelijk pas ontstaan in de jaren 1814/15, toen koning Willem I van de verzamelde mogendheden op het Wener Congres een Verenigd Koninkrijk te regeren kreeg dat uit de zuidelijke en noordelijke Nederlanden tezamen bestond. Belangrijkste functie van de nieuwe staat: een buffer te vormen tegen mogelijk hernieuwd Frans expansionisme. Twintig jaar eerder was het juist die georganiseerde Franse reislust geweest die veel verouderd staatkundig erfgoed van de kaart had geblazen. Waaronder bijvoorbeeld onze eigen Republiek, die als eenheidsstaat uit de revolutionaire woelingen tevoorschijn kwam. Hetzelfde gold, op bescheidener schaal, voor Limburg. Het gebied van het huidige Belgische en Nederlandse Limburg was tot 1795 niets meer dan een lappendeken van hertogdommen, heerlijkheden, graafschappen en andere politieke eenheden. De Franse revolutionaire opmars maakte aan al dit soort antiquiteiten een einde, en in 1795 werd het gebied als departement van de Nedermaas onderdeel van het Franse rijk. Daarmee begon dan wat twintig jaar later de provincie Limburg werd. De naam was op speciaal verzoek van koning Willem I geleend van het hertogdommetje Limbourg, dat nu onderdeel werd van de nieuwe provincie.

Het samengaan van de zuidelijke en noordelijke Nederlanden was geen groot succes. Slechts vijftien jaar duurde het: al in 1830 waren de grieven

van de zuiderlingen zo hoog gelopen dat zij in Brussel een eigen Belgische natie uitriepen en daarvoor een koning van elders inhuurden. Wat zich tien jaar daarna afspeelde mag gerust een treurspel heten. De grote Europese mogendheden beslisten in Londen over de voorwaarden waaronder de scheiding tussen België en Nederland moest plaatsvinden. De betrokken partijen vonden die bij toerbeurt echter niet aanvaardbaar, waarbij Nederland nog de minst flexibele was van de twee. Willem I heeft zijn reputatie van stijfkoppigheid vooral aan deze periode te danken. Pas in 1838 was hij bereid toe te geven, waarna in '39 ondertekening van het verdrag volgde. Daarmee was de scheiding tussen Belgisch en Nederlands Limburg een feit. In het gebied zelf was niemand blij met deze uitkomst. Toen in 1830 de Belgische opstand uitbrak was er onder de Limburgers in het huidige Nederlandse deel weinig aarzeling de Brusselse vrienden te volgen. De Nederlandse regering wist alleen de vestingstad Maastricht nog te behouden. In de krappe tien jaar die volgden leefde dus de rest van Limburg onder Belgisch bestuur, en dat tot redelijke tevredenheid. Kortom, de Limburgers wilden gewoon Belgen zijn, maar mochten dat niet. De wrok daarover heeft nog lang doorgewerkt. Dat de zaak de Belgen ook niet onberoerd bleek nog in deze eeuw, toen na de eerste wereldoorlog de Belgische regering liet weten dat Nederlands Limburg weer terug naar het moederland moest komen.

De conclusie lijkt dus gewettigd dat het meer de politiek van Willem I was (belastingen, religie) die de Limburgers met spijt afscheid deed nemen van België, dan een diep gevoelde broederschap. Die bestond op zijn hoogst op plaatselijke of beperkt regionale schaal. Toch wordt die toon bij de presentatie van de herdenkingsplannen een beetje aangeslagen. De Belgische gouverneur spreekt van het aanvaarden van feiten, hoe jammer ook, en dat we nu vooral naar de toekomst moeten kijken. Met een beetje geluk brengt die weer een hereniging, want als de Europese eenwording doorzet vallen de grenzen weg. De Nederlandse gouverneur benadrukt de nauwe band die de enorme samenwerking die er al tussen beide gebieden bestaat.

Maar een blik op het herdenkingsprogramma geeft inzicht in de ware aard van de gevoelens. Het programma is namelijk vooral goedkoop. "We zoeken aansluiting bij samenwerking die al bestond, en bij activiteiten die vóór '89 al voorzien waren", luidt de openhartige verklaring. Daarom kan het programma wel eens wat minder evenwichtig zijn uitgevallen, wordt daar nog aan toegevoegd. Zo is het dus mogelijk om per provincie slechts drie ton te besteden aan een hele lijst van evenementen op het gebied van de cultuur (wagenspelen, folkloregroepen, tentoonstellingen), sport, jeugdonderwijs en noem maar op: wat reeds gepland was krijgt gewoon wat extra geld om er een Groot-Limburgs tintje aan te geven. Bijvoorbeeld door het nog te ontwerpen logo eraan te hangen.

Verder zal men, naast het organiseren van conferenties en het uitbrengen van brochures, welkomstborden plaatsen aan de binnen- en buitengrenzen van beide provincies. Het enige dat echt geld gaat kosten, de productie van een dubbel gedenkboek (kosten per provincie: twee ton) is om die reden alleen nog maar als "voornemen" opgevoerd. Maar gouverneur Kremers toonde zich dik tevreden. Eindelijk kon hij er nu eens niet van beticht worden teveel geld uit te geven, verklaarde hij glunderend.

Wammes Bos